

1900. párisi világiállításon Grand Prix.
Kwizda-fluid.
Kigyójel (Touristafluid.) 11744b

Aromatikus bedörzölésre az idegek és izmok erősítésére.

1 üveg ára 2 korona.
1/2 üveg ára 1 kor. 20 fl.

Erősítés és erimegújítás céljából eredményel használják az összes turisták, kerékpárosok és lovaglóknak a nyári utazás után. Kwizda-Fluid valódi csak a mellette álló védjeggyel. Kapható minden gyógyszerárban. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut. 26. sz.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely. — Természetes forró-meleg kénforrások, iszapfürdők, iszapborogatások, masszázs, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizusodák. — Olcsó és gondos pensió. — Csúsz, kőszvény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás felül kimerítő prospektust küld ingyen a 12015 Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER természetes égyényes SAVANYUVÍZ.

NEMESSÉGÉT bárki könnyen megkeresheti, ha megveszi Kempelen Béla „A NEMESSEG” utmutató az összes nemesi ügyekben, genealogiai és heraldikai kézikönyvet. Ára 5 kor. helyett 3 kor. — Az összeg előzetes beküldésénél bérmentve. — Kapható: DOBROWSKY ÁGOST és TÁRSA könyvkereskedésében, Budapest, IV., Eskü-ut. 6. szám. 12347

Serravallo
CHINA-BOR VASSAL

Egyéni kiállítás 1906. Legmagasabb kitünt. Erősítőszert gyengéködők, vörsegyének és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-erősítő és vérjavító szer. 12000-30000-nél több orvosi vélemény. Kínáló ír. **J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.** Vásárolható a gyógyszerárban filleres üvegekben 4 K 2.00, egész literes üvegekben 4 K 4.80.

Vértes-féle Sósorszesz Minden háznál szükséges. 12003

HELLER-féle angol táská.

Barna finom tehénbőrből erős kerettel, kulccsal zárható sárgaré és áthajtókkal (patent), fogó, erős belés és egy oldalzseb.

Hossza 40 45 50 55 60 65 70 cm.
Ar K 27.— 31.— 35.— 39.— 42.— 46.— 53.—
világos tehénbőrből 40—55 cm.-ig 2.— K, 60—70 cm.-ig 3.— K drágább. 12318

HELLER-féle ruha-börönd.

Barna vitorlavászonnal borítva, díznőbőrrel bezsvego, finom két zár, bőrfogó, belső egy bot, erős belés és a födibe egy táská.

Hossza 60 65 70 cm.
Ar K 25.— 27.50 29.50
Nagy választék utiböröndök, toalettkáék, necessair és finom bőrúrkáha Budapest, Károly-kört 3. szám Képes árjegyzék bérmentve.

HELLER MÓR utóda bőrdörönd

Még eddig a régi bőrbetegségek, a legkülönbözőbb súlyos idegbajok (neurasthenia, vifustanez), a sápkór, a női arczot elégtelenítő pattanások s a női nemi szervek folyásokkal kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél csekély értékű idegen vizre voltunk utalva, addig újban 12137

a PARÁDI ARSEN vízben vastartalommal olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsenavas víz (Roncigno Levico) hatásosabb, könnyebben emészthető s manapság már, mintegy legelőkelőbb orvosi tekintélyek felkarolják s a fogyasztók egész serege dícsérettel, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.

Egy petalóda (7 palack) paradí arsen vastartalmú gyógyvizet Magyarország összes postaiállomására 5 korona 80 fillért bérmentesen szállít. ca. és kir. udv. szék. Főraktár: **ÉDESKUTY L. UJÓ, BUDAPESTEN.** Kapható minden gyógyszerárban és megbízható fűszerkereskedésben.

Antiptysin

tudományos alapon készült hajszesz, mely a fejbőrt erősíti, a hajnövést előmozdítja. Rendszeres használat mellett a haj sűrű és hosszú marad. A megöszléstől, kopaszodástól megóv! Össze nem töveztendő más értéktelen hajszeszekkel.

Nincs többé hajhullás, kopasz fej, fejkorpa!

MEUSA

fejléml minden más szert, mely a hajhullást okozó betegséget megszünteti és a fejkorpát eltávolítja. Fertőtlenítő hatásánál fogva biztos övszer ragályos haj-és szakál-betegségek ellen.

Főraktár: **Dr. EGGER «NADOR»** gyógyszerár Budapest, VI., Váci-kört 17. **Thalmayr és Seitz** gyógyszer nagykereskedő Zrínyi-utca 3. 12284

Antiptysin

teljes jegyzékét kívánatra ingyen küldi meg

Szinművek, monológok és dialógok

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, VI., Andrássy-ut 21

A vérkeringés gyorsítása, az anyagcsere előmozdítása és az izomzat edzése:

SEMÉRÁK P. gyúró és rezgő masszázsz készülékeinek három legfontosabb hatása. Feltűnő és párhuzamos az elért és hitelesített gyógyeredmények, különösen rheuma, csúsz, kőszvény és ischiásnál, gyomor- és bélbajoknál, idült székrekedés, étvágytalanság és kövérségnél, oldalszúrás, hátfájalmak, állandóan hideg lábak és influenza, fűfűzés, vértörődés, szívdobogás és asztmánál, általános rosszullét, bágyadság, elerőtlenedés és gyengeségnél, idegességnél, altest- és hólyagbántalmaknál.

Ha e bajok egyikében, vagy másikában nyilvánlik, állítsa természetes uton, s nem holmi titkos szerekekkel és porokkal helyre egészségét. Megbetegedés elhárítására és a test ápolására egészségeseknek is nagyon ajánlhatók a készülékek. Sok hivatásban pedig, hol nincs meg a testnek a kellő mozgása, az észszerűség parancsa e hiányt masszázsszal pótolni. A készülék ára oly méltányos, hogy bárki beszerezheti magának.

Készülékeim tehát könnyen kezelhetők, jó, szolid szerkezetűek, a bőrt nemcsak gyurják, hanem meg is rezegtetik (vibrálják), s a mellett olcsók is.

Ingyen és bérmentve küldöm meg minden érdeklődőnek a „Gyúró és rezgő masszázsz, s annak jelentősége a higiénia, therapia és kosmetika terén” című értekezést, mely számos orvosi és magán elismerő levélen kívül a készülékek pontos leírását is tartalmazza.

Czímét jól figyelje meg, valamint az Ön czímét is pontosan és olvashatóan írja meg, kérem.

Semerák P. Niederlössnitz, Dresden. Hungária-út 5D.

Ime néhány elismerő levél:

Miután készülékét négy hónapig rendszeresen használtam, legnagyobb örömmel igazolom, hogy súlyos, elévült bajaimból, a mitvenek régi gyomorajom, hát- és mellfájalmam, asztmám és szélvész rohamaim voltak, teljesen kiálltam, miért őszinte és szívveljes hálaalv tartozom Önnek. Jó barátom L. ur, ki ajánlalomra hozta meg két készülékét, minden tekintetben meg van elégedve, s így továbbra is minden beteg embertársaimnak legmelegebben ajánlom majd.

Medor (Pozsony mellett).

Készülékét napról-napra veszem igénybe ideggyógyi ellen nagy eredményekkel; korántsem vagyok annyira ideges mint annakelőtte. Érvágyam jóvalgyesebb megjavult, székrekedésem teljesen elmúlt, s veszeljes s szűri nem akáro nyakfájalmam csak két hetenként jelentkezik. Főszédelésem megszűnt. Ep ezért minden betegnek legmelegebben ajánlhatom s mondhatom ön maga ellen vét a hasonló bajokban szenvedők, ha e készüléket nem használja.

Hatvan (Czukorgyár).

Legnagyobb örömmel van szerencsém értesíteni, hogy masszázsz-készüléké felesegemnek, különösen **oszáz** bántalma ellen igen jó szolgálatot tett, a miért önnek teljes megelégedésemel ezennel nyilvánlítottam. Nagyrabecsülésem kifejezése mellett maradtam

Budapest. Nagy István, főrendiházi titkár, volt országgyűlési képviselő

A nekem küldött masszázsz készülék érdekében már rég készülök írni, hanem a készülék hol egy, hol más ok miatt, mindig dugába dőlt. De az készülékem tovább, s meggyugvatásánál tudatom, hogy nemcsak masszázsz készüléké kedvezet házi gyógyszerközömmé vált. Masszázsz készülékét 13 év óta kímő ischias betegséggem, továbbá rendellen és nehéz székélesem miatt hoztattam meg, s alig 2 havi használat után ischiásom erősségéből nagyon sokat vesztett; székélesem pedig rendes és könnyű lett, s reményem, hogy kitartó használat után az említett bajok fokról-fokra enyhülni fognak.

Felső-Bánya, Szatmár vm. Csernátóti Péter, kir. táblai bíró.

Stromszky F.

Tóth József.

34. SZ. 1907. (54. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, AUGUSZTUS 25.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Előzetes feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A «Világkronika»-val negyedévenként 80 fillérel több. Külföldi előzetesekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

AZ EGRI DALÜNNEP.

DOBÓ ISTVÁN s az egri asszonyok hazájában gyűltek össze az idén legnagyobb ünnepekre, a szokásos nagy országos dalünnepe a magyar dalos-egyesületek. A nemes város ezt a nagyméretű ünneplést megszerezte még egy más nagy, hazafias ünneppel, a török-erő Dobó István szobrának leleplezésével. Erre a néhány napra az ünnepek e sorozata ugyszólván az ország központjává tette Eger városát. Kevés híján kétezer énekes gyűlt össze e napokon a kedves kis vidéki városban, olyan mozgalmat támasztva, a mely nem hagyott illetlenül egyetlen lelket sem. A hazafias érzés, a történelmi kegyelet adott szárnyat a dalnak, mely felhangzott s a hazafias érzés nyitotta meg számára a szíveket.

Negyven év óta ez immár a tizenhetedik dalünnepe volt az országos magyar dalos-egyesületnek. Mindegyik nemcsak művészi esemény volt, hanem társadalmi és kulturális is. Mert nemcsak a magyar ének és a magyar művészi éneklő kedv fejlesztésére szolgált, hanem az egyes résztvevő egyesületek kebelében erősítették az összetartozás érzését s a magyar dal útján terjesztették a magyar nyelvet. A hol pedig országos dalünnepeiken megjelentek, mindenütt ott hagyták emléket a fölszított lelkesedésnek s bizonyosságot téve a magyarság művészi érzékéről, bizonyították egyuttal kulturális fölnyűnkét is e hazában.

A mostani dalünnepe a magyar dalosok művészetének jelentékeny haladását bizonyította. A fővároson és Eger városán kívül mintegy huszonöt város küldötte el érczes torkú, jól fegyverezett és összetanult dalosait, megannyi lelkes harcosát az emberi hang, a legnemesebb zenei hangszer kul-

DOBÓ ISTVÁN SZOBRA EGERBEN STROBL ALAJOSTÓL.

tusának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e téren, a milyenre még az optimisták se voltak elkészülve. A régi hírneves dalos-egyesületek nemcsak megtartották régi pozíciójukat, hanem haladtak is, az eddig háttérben maradtak pedig egyszerre előre rugtattak. Az általános színvonal pedig szinte összehasonlíthatatlanul különb ma, mint csak néhány évvel ezelőtt is volt.

Nem csekély dolog ez, ha meggondoljuk, hogy tudásának s a haladás, melyet bemutattak, meglepte még a viszonyok alapos ismerőit is. Szakemberek mondják, hogy ez az egri dalünnepe nagy esemény a magyar dalosművészet történetében: oly nagy és örvendetes haladást nyilvánítt ki e

tezi virtusnak oly csodáját művelték, mely mindenkor kedves lesz a szívünknek. S az utókor szeretete bevonta a költőiség fényével ezt a diadalmas ostromot, az egri asszonyok szereplése belevitte azt a romantikát, a mely a hősi ideál tisztelgetésén kívül az emberek szívének egyéb érzéseit is megfogja.

Ezért Dobó István szobra az egri Kossuth-terén nemesak műtárgy, hanem a hazafias érzések egész seregének gyűjtőpontja is.

AZ ÁRVA.

Apját, anyját sírba tette
S vállaira sírva vette
A nehéz, nagy gondokat;
E leány, e félig gyermek,
Hogy viselhet anyai terhet,
Mely szegényre rászakadt?

Támaszra és védelemre
Szüksége még néki lenne,
Ifjusága hajnalán;
De három, még kisebb árva,
Mint egyetlen gyámolára,
Ő reá tekint csupán.

S mert az árvák gyámja, őre,
A jelenre s a jövőre
Néki egyként gondja van:
Fut, tanítani a kenyéért,
Fut, tanulni a reményért,
Míg a nap le nem suhan.

Jövetén az esti csendnek
Kis hűgai lepihentek,
S ő, elfojva könnyeit,
Lámpáját beárnyékolja,
Székét hozzá közel tolja,
S bújja, bújja könyveit.

Szegény madár, bír-e szárnyad?
Lelke lankadt, teste fáradt.
De szívébe szúr a vád,
S lámpáját még el nem oltja,
Előveszi s ölti, földja
A sok kis kopott ruhát.

Hogyha késő éjfelen túl
Megpihenni földi gondtul
Fölkeresi nyughelyét:
Felfakad bús könnye árja,
S két kezét kulcsolva zárja,
Égi irgalom, feléd.

Oh de könnye és fohásza
S jajt kiáltó lelke gyásza
Felhat-é az Úr elé?
Hogyha kétség körme vérzi
S erejét ha fogyani, éri,
Új reményt s hitet nyer-é?

Vagy leroskad összetörve,
S mind lehervad álma, terve,
Mit vérvével öntözött,
S földön nem lesz más jutalma,
Mint egy csöndes sír nyugalma
Jeltelen sírok között?!

Vargha Gyula.

A BADACSONYON.

Távolból: zordon óriás koporsó,
Sötétben áll a kéklő ég alatt;
Lábánál tó reng, égszínűn mosolygó,
Tövében élet, virulás fakad.
Bútól redőzött széles szikla-homlok, —
Évezres sorsát erről olvasom:
Titáni tűz, mely önhamvába omlott
S áll megkövültén: — ez a Badacsony.

Nem nyúlik egbe, mégis úr a tájon,
Bukott hősként is büszke látomány,
Mely mint egy szép, de félbeszakadt álom,
Dermedten meláz multja távolán.

A virulásban olyan itt e vén hegy,
Mint koszorúk közt sötét ravatal:
Övezi pompa, fény, virág tömérdek,
De mind e pompa — halottat takar...

— Az ormon állok. Halott van alattam,
Tűzláng, mely egykor büszkén égve tört;
Ah, egykor izzott, forrt e szikla-katlan
S dübörgésétől reszketett a föld!
Haragos üszkét ég felé dobálva
Erősnek lenni gyönyör volt neki,
Mint a viharak, melynek barna szárnya
A sápadt csendet megremegetti!...

Holt forradalmár! sorsodon merengve
Itt állok sírod horpadt tetején,
S szomorú érzés suhan a szívembe:
Hogy a te sorsod egyben — az enyém;
Nagy kökeresztet idefont az ormon
Széliden, mégis oly fájón beszél:
Bár égve törjön, Istent ostromoljon.
E jelhez roskad minden büszke cél.

Nézem tűnődve, búsan álmodozva,
És megadásra hajtom fejemet:
Óh minden harcra ugyanegy a sorsa,
S minden kérdésre egy a felelet.
Járj bármily úton, bármily lánggal égve,
Erőd a harcra bárhogy megszerezd: —
Egy út az mind és mindig egy a vége:
Egy néma sír s egy szomorú kereszt...

Sajó Sándor.

A NOSZTY-FIÚ ESETE TÓTH MARIVAL.

Elbeszélés.

(Folytatás.)

Írta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Wolf úr, ki tündetőleg búzavirágot szokott viselni a kabátja gomblyukában, nem ilyenkor, csak nyár elején (ilyenkor parókat visel, de nem tündetőleg), szintén a hosszadalmas szónokokhoz tartozott. Nem gyűjtött, nem tett hatást, legfeljebb elálmosította a magyarokat (de az is valami). Nem is igen törődött ő ezzel, észre sem látszott venni a nemes törvényhatóságot, mint az imádkozó, valami itt jelen nem lévő, képzelt alakhoz intézte szavait, hogy bevádolja a barbár magyarokat. A Bismarck vagy az öreg Vilmos silhouetjé lebeghetett a lelke előtt.

Még jól az elején tartott, visszapillantással a hamelni patkányfogóra, ki egy varázssíp elbűvölő hangjával csábította ide a szászokat, míg most a sovinizmus csinatattabumja riasztja el innen, midőn a teremajtóknál felálltott hajduk egyike sürgőnyt nyújtott át neki. Ritka idegek és ritka ékesszólás bírnak meg egy felbontatlan táviratot. Beleveszi magát az ember fejébe és fúr ott, mint egy szű, a kíváncsiság és a rettenetes bizonytalanságában himbálva az elmét. Próbálta egy darabig, de nem bírta ki. Addig-addig morzsolgatta ujjai közt, szórakoztató darálva mondókáját, míg végre feltörte s bepillantott. Arról értesíti a superintendens, hogy a féltizenkét órai vonattal megérkezik és hozzá száll.

Minthogy pedig Wolf úr buzgó presbitere volt az egyháznak s a mellett sokba vette a püspököt és nagy megtiszteltetésnek, hogy vendégül fogadhatja, legott meglepi a legnagyobb fokú nyugtalanság, akadozik, nem jutnak eszébe a point-ek, az óráját nézegeti. Huh, mindjárt tizenegy óra és még otthon semmit se tudnak, hogy hozzáállanak az ebédfőzéshez. Aztán a vasúthoz is ki kellene menni, még pedig egy kis küldöttséget illenék hirtelen összeszedni.

Szégyn ide, szégyn oda, a szükség a legnagyobb úr, mindeneknek meglepetésére befejezte, úgyszólván elesapta beszédét, majd egy pár tekintélyesebb hitsorosával tárgyal, mire

nagy sebbel-lobbal többemagával elhagyta a közgyűlés termét. De biz azt észre se vették, mert az imént belépett Padákra fordult a közfigyelem, kit hivei most már mint martirt, «slava»-kiáltásokkal fogadtak.

Horth Pista azonban gondoskodott róla, hogy az elnökséget figyelmeztesse a beállott kedvező körülményre, felszaladt jelteni a főispánnak: — Nyolcz darab szász szavazat eltávozott a vasúthoz a püspök elé.

— Nem is tudtam, hogy ma ide érkezik a püspök, — jegyzé meg az alispán, lévén ágostai hiten ő maga is.

Horth Pista hamiskásan kacintott rá:

— Nem esodáalom, mert maga a püspök sem tud felőle.

— Puff neki! Akkor semmi hasznát se vehetjük, mert mindjárt visszatérnek.

A nevetését alig tudta elfojtani a viczeispán.

Alkotmányos hasznót azonban csakugyan nem lehetett húzni a Horth csinyjéből, mert a hurbanista dr. Motika nyomban átvette a szót. Szájas prókátor volt, éles hangjáért «Peniczius»-nak gúnyolták. Ha hamar bevégezné, még volna remény. Csakhogy ez is olyan peniczius, mely nem egykönnyen csukódik be.

A főispán csendesen bóbiskolt az emelvényen, az alispán madarakat rajzolgatott egy iv tiszta papirosra, a bizottsági tagok csoportokba verődve trécseltek. «Hagyni kell a lovat, hadd hánnyja ki a kehet, aztán megint húz, — inté türelemre környezetét Noszty Pál, — ne szóljatok közbe, hamarabb elhallgatnak.» De nem hallgattak el. A nagyobb kaliberű szónokok után rendre sorompóba léptek a satellesek, a kisebbfajta stréberek és az okvetetlenkedők, a kiknek nincs építő téglájuk, de akad egy-egy kövecskéjük, a melylyel meg lehet hagigálni az ellenpártot. Bár gyorsan követték egymást, mégis csak félkettőkor záródott be a sor Uhl Timotheussal (röviden «Ultimó»-nak neveztek Bontóváron), a ki kijelentette, hogy a Gyik hullámaiba fojtja gyermekeit, mintsem magyar iskolába küldje.

Ultimó úr csakugyan az utolsó szónok volt, de mit ért, ha a szászok már délben visszajöttek, elégedetlen arcczal, hogy a püspök lekésett a vonatról?

Poltáry gyöngéden megérinté a főispán kezét, mire az fölrezzent.

— A tárgy ki van meritve. Nincs több szónok.

Kopereczky keményen nézett végig a hullámzó tömegen, honnan «szavazzunk»-kiáltások voltak kivehetők, megrázta a csöngetyút, mire csend támadt, aztán kinyújtotta a fejét, mely eddig a vállapoczkái közé volt esve, s ezeket mondta kemény, ropogós hangon, hogy szinte az ódon falak is viszhangozták:

— Miután a Liszy bizottsági tag úr indítványa ellen semmiféle érvet vagy kifogást nem hallottam, kimondom a határozatot, hogy az egyhangúlag el van fogadva.

Mint hogyha hirtelen támadó orkán süvít végig az erdőn, szörnyű zúgással mozdulnak meg a fák, s galyaik egymásba kavarodva, birokra szállni látszanak, legott pokoli háborgás tört ki, száz fenyegető, tiltakozó vagy csodálkozó mozdulat keresztelte egymást a füledt, sűrű párás, szinte pépszerű levegőben s kivehetetlen kiáltások fonódtak össze fül- és idegbántó hangzavarrá. Még a magyarok is megütődve néztek a főispánra, majd egymásra. Poltáry orráról leesett a pápaszem, s legurulván a pulpitusról a padolatra, egyik üvege el is tört. Noszty a fejét csóválta. A főjegyző kirúgta maga alól a széket s le akart szállni az emel-

vényről, míg ellenben a nemzetiségi emberek az emelvény felé csörtettek, mint a bikák a vörös posztó irányában, szenvedélyes kiáltásokkal, melyekből csak elvéve lehetett megérteni egy és mást: Ohó! Nem oda Buda! Nem úgy verik a cigányt! Előbb a szavazás következik! Hallatlan erőszak! Hát megbolondult? stb.

A vakmerő Wolf a dühtől sápadt arcczal egyenesen az emelvényre ugrott. Kopereczky egy szigorú pillantást vetett feléje s haragosan csapott rá a leoldott, keresztben fekvő kardjára.

— Mit akar itt? — mennydörgé harsány hangon.

Pillanatnyi csend támadt.

— A jogunkat akarom, — kiáltá fulladozó hangon. — Tessék szavazásra bocsátani a kérdést!

— Az már meghaladott álláspont — felelte csodálatos módon szelidre vált csillapító hangon a főispán — én már kimondtam a határozatot.

— Hisz épen abban van a törvénytelenég, mert azon a hamis alapon mondta ki, hogy senki sem beszélt a Liszy indítványa ellen — méltatlankodott Wolf úr, most már tiszta magyar nyelven. — Fölforr az ember vére, ha látja, hogy ilyesmi lehetséges. Önökre hivatkozom, magyar testvérek, itéljék meg mi történt itt. Hiszen élő emberek vagyunk, vannak füleink és vannak még gentlemanok. Uram fia, hisz reggel óta nem csinálunk egyebet, csak mindig a Liszy-féle indítvány ellen beszélünk, a többi közt magam is...

Most meg már az őszinte sajnálkozás és megbánás külső jeleit vette fel a Kopereczky sunyi arca.

— Ah Istenem — szólt mintegy magába szállva, összetörten, naiv megszeppenéssel. — Mennyire sajnálom, hogy így történt, de honnan tudhattam volna én, hogy ellene beszélt

AZ EGRI EGVHÁZMEGYEI IRODALMI EGYESÜLET
DÍJA AZ EGRI DALÜNNEPEN.

az igen tisztelt barátom, mikor én nem értek németül?

Gunyos vigyorgás ült ki az ellenzéki arczokra erre a kényszeredett kifogásra, míg a magyarok sötét hallgatásba takaróztak, melyet mintegy kétfelé szelt, akár a borotva, a dr. Motika sajtászerű hangja.

— Hát én nem beszéltem ellene? Mi?

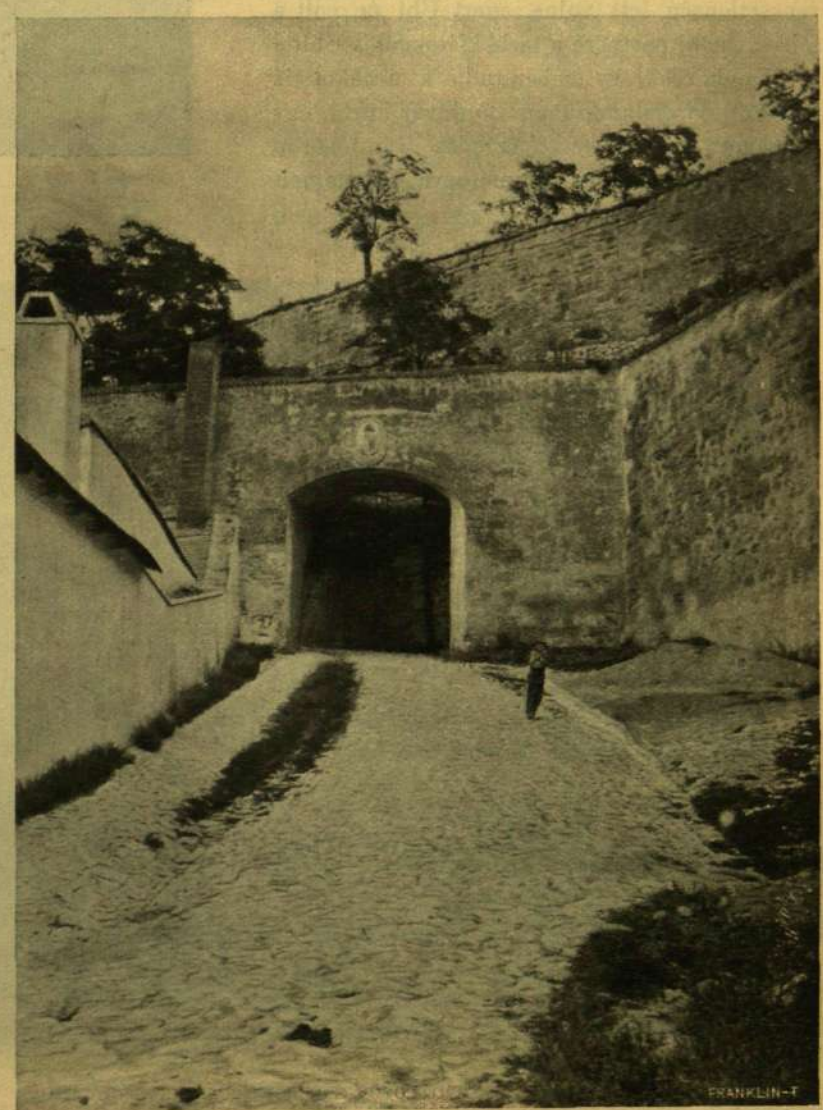
— Bizony meglehet, — felelte a főispán nyugodtan — de én tótul se tudok.

Semmi, még a pénz se fogy oly villámgyorsan, mint a tisztelet és tekintély, ha egyszer az ember költeni kezd belőle; éktelen hahota támadt immár. Mit? Hogy tótul se tud. Ilyet mer mondani? Ez már mégis plusquam dialektika! Rísum teneatis amici!

— No már ennek az egész világ tudja az ellenkezőjét, főispán úr — fortyant fel Padák

TÖRÖK MECSET EGERBEN.

AZ EGRI ALSÓ VÁRKAPU.

A DALOSOK BEVONULÁSA.

gasba. Valóságos diadalmám fogta el a magyarokat, tobzódott a lelkesedésben, kendőket lobogtattak, kalapjaikat lengették; egyetlen tetszetős frázis kicsalta belőlük a tigris, a ki szörnyű fogát kivicsorítva, kész ellenfeleire rohanni. A nemzetiségek rögtön kicsinyek lettek és meglapultak, mint a siket malacz a rozszban. Csupán Uhl Timotheus kockázattal meg egy szenvedélyes felkiáltást, — de Uhl Timotheus bizonyosan be volt csipve, mert józanul nem merte volna:

— Önöknek tehát tetszik ez a gyalázatos törvénytelenesség?

Nagy méltatlankodás tört ki erre. Jó szerencse, hogy immár nem karddal járnak a megyei urak, mert úgy járt volna Uhl Timotheus, mint egykor Rakovszky és Okolicsányi az ónodi országgyűlésen, a mi pedig nagy kár, sőt szerencsétlenség lett volna, mert Uhl úr volt a főispán napi partnere a tarokkjátéknál, s Uhlon kívül még csak egy ember tudta a tarokkot tiz mértföldnyi distanziában Bontóvár körül, egy félszemű nyugalmazott ezredes (Bontóváron csak ferblüt játszanak), minélfogva Uhl úr nél-

DOBÓ ISTVÁN SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE.

tehat menjünk tovább, tisztelt közgyűlés. Napirenden van a megüresedett voglányi szolgabírói állás. Jelölöm Noszty Ferenczet és Kaby Józsefet.

Kaby, Kaby, Kaby! A levegő megtelt «Kaby»-kiáltásokkal. Száz és száz Kaby zúgott, hömpölygött a teremben. A nemzetiségek összeharapták ajkaikat és kezdtek a teremből kivonulni, odakünt fenyegetőzve és lármázva, mert bent most nem lett volna tanácsos; a kik benmaradtak közülök, szintén «Kaby»-t kiáltottak, tudván, hogy a főispán ellen tesznek, csak imitt-amott szórványosan potyogott egy-egy «Noszty», s az is szerényen, elenyészően.

Főispán ő méltósága összevonta szemöldökeit, mint egy haragos Jupiter, aztán kissé felemelkedett székében, kardját a hóna alá fogva:

— Minthogy úgy veszem ki, — mondta határozott, kihívó hangon és szeméből zöld fény lövellt ki, — hogy a többség Noszty Ferenczet óhajtja, ezennel kijelentem, hogy Noszty Ferencz választatott meg! Több tárgya nem lévén az ülésnek, ezennel bezárom.

(Folytatás következik.)

különhetetlen harmadik volt. Sietett is a főispán elterelni róla a figyelmet, leintvén kezével a háborgást, mint Neptun a szeleket.

— Halljuk! Halljuk!

— Uhl t. bizottsági tag úr törvénytelenéget emleget, a mint a zajból kivettem. Nos, beismérem azon esetre, ha ő vagy társai olyan törvényt mutatnak, a melyik azt rendeli, hogy nekem németül vagy tótul kell tudnom.

— Úgy van, úgy. Nincs olyan törvény. Éljen a főispán!

— Vitam et sanguinem pro comite nostro, — ordított bele az öreg Palójtay István, az ellenzék legkonokabb vezérérfia. — Meghajtom előtte a zászlómat!

Ezt a közbejött epizódot megint perczekig tartó lelkes tüntetés követte a főispán mellett, úgy hogy csak nagysokára folytathatta szavait.

— Ugyebár nem tudnak ilyen törvényt mutatni? De én meg bírok mutatni önöknek olyat, mely azt mondja, hogy a határozat kimondása után minden további fecsegés hiábavaló. Azért

BEFALAZOTT ABLAKOK.

Elbeszélés.

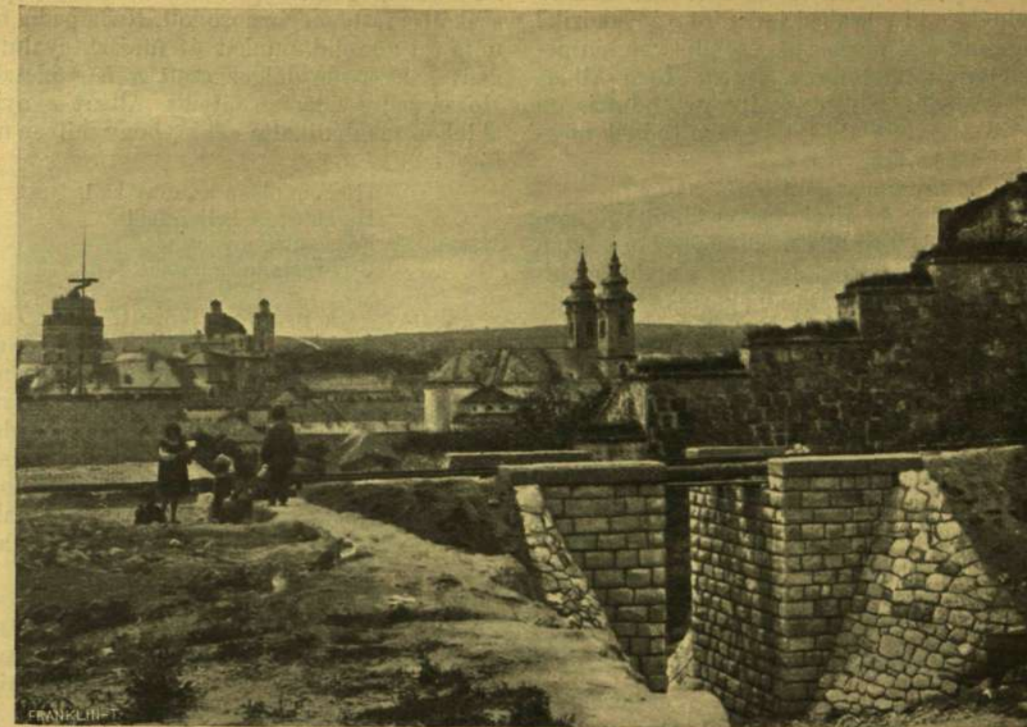
Irta Nagy Endre.

Városkánkban az egyetlen emeletes ház a zárdá volt. Sárgára meszelt, szabálytalan alaprajzu épület volt, a melytől rideg építészete még egy kis párkány-dísz is megtagadott. Csak az esővíz rajzolt rá fantasztikus vonalakat és a zsindeletet a moha főtötte be bársonyos zöldre.

Most, hogy megint a szülőházamban jártam, egy kis változást láttam a zárdán. Tudniillik a patikárus-utca felé néző homlokzaton mind megvakultak az ablakok. A kőmíves befalazta valamennyit és befőtötte sárgára, hogy egyenlő legyen a fallal.

Biz ez nem nagyon szenzációs, de ott, a hol évekig megmarad a kerékvágás az utcán, ott ennyi is szembeötlik hamar. Megkérdeztem hát, hogy ki és miért falaztatta be az ablakokat; így tudtam meg, hogy milyen érdekes története van ennek.

Mindössze két barát lakott a zárdában: Albert és Péter. Visszavonultan, igazi szerzetesek módjára éltek, alig lehetett az utcán látni őket. Legfőleg ha az ember bekukuskált a magas deszkakerítés résén, akkor láthatta, a mint ingujjra vetkőzve munkáltak a kertben, vagy pedig

EGER LÁTKÉPE A BÓLYI BÁSTYÁRÓL.

— Bizony nagyon szeretem őket!

— A virágok szeretete nemes lélekre vall. A virágok tanítanak meg bennünket gyöngéd-ségre és irgalomra.

Aztán olykor bement az udvarra, hogy közelebről is megnézzék a virágokat. És mivel valóságos művész volt a kerti dolgokban, sok hasznos tanácsot tudott adni abban a részben, hogy miként lehet a virágot gondos ápolással nevessebbé, teljesebbé nevelni.

És mert e látogatások mind gyakoribbabbak lettek és mert folyton mégsem lehet csak a virágokról beszélni, tehát beszéltek sok más egyéb-ről is. Hogy miről, azt talán ők ketten sem tudták, bárha arczuk folyton úgy pirult, mintha vétkeztek volna egymás előtt. Elég az hozzá, hogy egy napon Péter odasúgta a leánynak:

— Mondja, Juliska, mit szólna hozzá, ha én magát feleségül akarnám venni? Hozzám jönne?

Juliska ijedten nézett rá:

— Már hogy is mondhat ilyet! Hiszen lehetetlen az!

— Lehetetlen, a míg benn vagyok a zárdában, de hátha kilépnék!

— Tán csak nem tesz ilyet... értem?

— Pedig megteszem bizony! Megtenném még akkor is, ha maga visszautasítana. Nem

EGER LÁTKÉPE, A SZŐLŐHEGYEK FELŐL.

könyvükkel a kezükben elmerülve sétáltak a zöldes ágyak között. Albert már idősebb volt, de Péter még egészen fiatal lehetett. Tonzurás fején még nem volt ősz hajszál és friss arczán nem látszott még a borotválkozás nyoma. De csak a korban volt különbség köztük. Egyébként mindketten egyformán higgadtak, szelidek és ájtatosak voltak.

Szemben, a patikárus-utczában pedig Vékony János asztalos-mester lakott. A műhelyből egész nap hallatszott a fűrész szorgalmas zaja, alkonyatkor pedig, a mikor vége volt a munkának, a korai vacsora után kiültek valamennyien a ház elé, a kis lóczára, beszélgetni, nézdelődni, élvezni az estéli pihenést. Ott ült az asztalos-mester, a felesége és hajadon-leánya, Juliska.

Juliska piros arczu, barna haju leány volt és szépségével vetekedett lelki jámborsága. Minden vasárnap szorgalmasan átment a barátok kápolnájába, ájtatosan végig hallgatta a misét és a prédikációt, a melyet egyik héten Albert atya tartott, másik héten pedig Péter.

Olykor megesezt, hogy Péter kiment a mezőre a vetés megsemlélése végett és menetközben benézett Vékonyék udvarára, a hol Juliska a virágokkal babrált. Nyájasan megszólította a leányt:

— Mit csinálsz, édes leányom?

— A leány tiszteletteljesen válaszolta:

— Ezeket a szegény virágokat öntözöm egy kicsit. Nagyon megszomjaztak a hőségben.

— Hát szereted a virágot, édes leányom?

SIROK, HÁTTERBEN A VÁRBOMMAL.

nekem való élet az... Megfulladok ottan! Ha tudná, hányszor nézek ki az ablakon, mintha rab volnék, a ki a szabad levegőre vágyakozik! Odabenn a halál magasztos csöndejé van, én pedig az életre teremődtem, érzem. Lám Albert testvérem soha sincsenek ily gyötrelmei, oh mennyire irigylem őt! De én nem tudnék megmaradni ott tovább.

— És ha kijönne... mi lenne aztán?
— Nem félek én attól. Eleget tanultam, kapnék valami kis hivatalát a községházán. Aztán majd csak megsegítené az Isten valahogy, hiszen az Isten nem haragudnék rám. Ő oltotta belém a vágyódást az élet után és az ő utasítása szerint cselekszem.

Miután a leánynyal megegyeztél, az apával kellett megbeszélni a dolgot. A mester nem is ellenkezett valami nagyon. Tetszett neki a tanult fiatal ember, a ki díszre lesz a családnak. Az se nagyon búsította, hogy nem valami dús keresete lesz a vejenek. A műhely jól eresztett és ezenkívül is volt a házal mit aprítani a tejbe. Módos ember volt az asztalos és Juliska volt az egyetlen gyermeke.

Albert elspátdt, a mikor Péter elbeszélte neki a tervét. Hevesen mondta:

— Te benne vagy még abban a korban, a mikor a szív tele van kisértséssel. De meglásd, ha most sikerül elfojtanod, örökre zavartalan lesz a nyugalmad!

Péter lesütötte a szemét és daczosan válaszolta.

— De én nem akarok elfojtani semmit és nem akarom az örök nyugalmat! Én élni akarok!

— Akkor hát menj és adja Isten, hogy sohse bándd meg tetedet!

Albert e naptól kezdve egyedül maradt a zárdában. Senki se vett volna észre rajta változást, most is oly nyugalmasan dolgozott, vagy olvasgatott, mint azelőtt. De ha jött az alkonyat, akkor odavonult a zárdá ama szárnyába, a mely a Patikárus-utca felé volt és óvatosan az egyik ablak mögé állva, kibámult a tulsó oldalra. Most már megnépesedett a lóca; három helyett négyen ültek ott alkonyatkor.

Péter ugyanis a mint kivételzett a csuhából, bejutott a községházára valóban. A jegyző fogadta maga mellé segítségnek és megígérte, hogy ha kitanulja a mesterséget, jegyzőséget is kaphat valahol, valami szomszéd községben. Hivatal előtt és hivatal után pedig most már ketten öntözték a virágokat Juliskával. Meg is volt a gondozás látszata a virágokon; egyre teltebbek lettek. És mintha Juliska is ilyen virág lett volna, zsenge hajadonból pirospozsgás menyecske lett. Mert nemsokára megvált az esküvő. Albert eskette őket és a hangja nem is rezgett, a mikor rájuk adta az áldást.

Hanem esténként mindig ott ült az ablak mögött és komoran, merően bámult át a tulsó oldalra. Péter Juliska derekát átfonva üldögélt a lóczán. Nem igen beszélték, csak elnézgettek az eget és az utca szállongó porfelhőit. Olykor a pillantásuk a zárdára tévedt és ilyenkor elmosolyodtak. Albert pedig ijedten hátraugrott, mintha észrevették volna a leselkedését.

Valószínűleg nehezére esett az egyedüllét a nagy épületben, az étvágya megromlott, az arca pedig egyre sápadtabb lett.

Aztán jött az ős és a tél, a mikor a kertet térdig érő hó fődte és a tűz panaszosan sirva égett a rozoga cserépkályhában. Az ablakok poros üvegtábláit ellepték a bolondos alakú jégvirágok, a melyek fantasztikus ábrákkal elfödtek előle a külső világot. Az egyedüllét e sivár idejében a könyvekben és a lelkigyakorlatokban kerestett enyhülést, de gyakran rajta kapta magát a gyarló gondolaton, hogy vajha Péter megcsalódva, kiábrándulva, meggyötörve kopogtatna a zárdá kapuján, hogy eresztessék be alázatos vezeklése... Néha meg is rengett a nehéz tölgyfa-kapu és ilyenkor Albert azt hitte, hogy kivánsága teljesedett, de aztán szomorúan látta, hogy csak a fagyos szél rakoncátlanokodott.

És ha a tél gyötrelmes volt, még ezerszerre gyötrelmesebb volt a rákövetkező tavasz. A jégvirágok elolvadtak és a meleg napfény ismét beragyogott az ablakokon. Odaát az asztalosmester udvarán az udvar ismét megnépesedett virágcserepekkel, a melyekben zsenge palánták rügyeztek. Péter fején szalmakalappal, szájjában

füstölő pipával foglalatokodott körülöttük. Az arca megbarnult, az állát benőtte a pihés szakáll, a teste megizmosodott. Néha pedig meguntta ezt a szelíd munkát és fűrészt, gyalut ragadva, serényen dolgozott a fenyődeszkán. Hozzá pedig vidáman fűtült. Albert a nyitott ablakon maghallhatta azt is, hogy milyen nótát fűtül:

«Nekem olyan asszony kell,
Ha beteg is, keljen fel!
Főzze meg a vacsorát,
Úgy várja haza az urát!»

Albert egész nap fogadkozott, hogy ezután kerülni fogja a Patikárus-utca felé néző ablakot, de azért minden este ott volt pontosan. És ha növekedett is tőle lelke kinja, megvigasztalta magát, hogy annál dicsőségesebb azt leküzdenie.

Egy este aztán, a mikor kinézett az ablakon, hirtelen a szívéhez kapott és hátrátartorodott. De megint csak visszazompolygott az ablakhoz és könnybe borult szemmel nézte tovább az új képet, a mely meglepte.

Odaát a kis lóca megint meggyarapodott. Juliska ugyan nem volt ott, de ott volt Péter és egy fehér pólába burkolt csecsemőt szorongatott a melléhez. És ugrált, kacagott, mintha hirtelen megbolondult volna.

Albert ez estén nagyon sokáig ott ült az ablaknál és később sem birt elaludni. Másnap pedig elhívatta a kőműveseket és befalaztatta valamennyi ablakot, a mely a patikárus-utca felé nyílt.

Azóta vakok ezek az ablakok és talán sohse nyílnak meg többé...

GYERMEKKOROM EMLÉKEIBŐL.

Néha egy pár szó mint villanyfény világítja meg egész tárházát rég elraktározott, már el is felejtett emlékeinknek, a feledés sötétsége eloszlik tőle s világosan látjuk magunk előtt rég lefolyt idők eseményeit.

A nemrég elhunyt jeles írónak, Tóth Bélának a közönséghez intézett azon kérdése: Ki volt a legfiatalabb honvéd 1848-ban? — így világított vissza gyermekkoromra, eszembe juttatta annak akkor alig értett, de megörzött emlékét, magam előtt látom a nagy esztendőben 13 éves bátyámat honvéd egyenruhában, érzem gyermekszívem örömét, büszkeségét viszontlatásán több hónapi távollét után.

Bátyám 1835. év december hó 4-ikén született; negyvennyolczban a kézdivásárhelyi katonai nevelőintézet növendéke volt. Háromszék megye, mely az egész országban egyedül nem hódolt meg az osztrák katonai parancsnokságnak, azon év utolsó hónapjaiban nagyban szenvedett határai védelmére, s a katonai növendékeket a lövegek elkészítésénél alkalmazták.

December közepe felé egyik növendék gyermekes gondatlansága miatt, felrobant több font puskakor. romhalmazza tette a műhelynek használt szobát, pár embert megölt, többeket örökre nyomorekká tett; testvéremet, ki — midőn látta, hogy társa a tilalom dacára gyufát gyújt — az ablakhoz ugrott, a nagy légnomás oly szerencsésen dobta az utcára ablakkal együtt, hogy pár jelentéktelen ütődésen és horzsoláson kívül nem esett más baja.

E rémes eset után legidősebb bátyáink és gondnokunk, Károly haza akarta küldeni Laczit nagyanyánkhoz, de az kétségbeesve mondta: ő nem éli túl a szegényt, hogy ne vegyen részt a védelmi harcban, mikor több, csak egy-két évvel idősebb pajtása már honvéd, zokogva kérte, engedjék azok példáját, követni. Így jutott a 85-ik honvédzászlóaljba, melynek alig 23 éves parancsnoka rokonunk Mara Gábor volt.

Mindezt csak utólag tudtam meg, mert én nagynémémmel — ki szülem halála után magához vett — Brassóban voltam és ez ellenséges szász város teljesen el volt zárva a közvetlen szomszéd Háromszék megyétől, senkit és semmit nem engedett át a határához. Hirt se lehetett ott mást hallani, mint a mit a szobai és helybeli német lapok hoztak, azokat pedig néha sirva olvasta némek, ki lelkes honleány volt, körülötte csoportosult a Brassóban maradt pár magyar ur-i család, s eljötték a magyar kispolgárok is tanácsot és bátorságot méríteni némek, — mint ők mondták — az okos

Zeykné nagysága szavaiból, s elmondták a nép száján forgó híreket, melyek furcsák voltak némek.

Egyszer emlékezem, Oláh pallér-mestert jelentették, ki fontos híreket hozott. Az ebédelőben fogadta némek, én is ott voltam, s bámulva néztem a hófehér hajú, erőteljes magas emberre, ki illedelmesen kezét csókolva némeknek, az örömtől ragyogó szemekkel mondta: «Ne busuljon nagysága, nem hagy el minket a magyarok Istene, már jönnek a ős magyarok segítségünkre.»

— Mit beszél maga, mester? — csodálkozott némek.

— Tiszta igazat, nagyságos asszony! Besszarábiából jött pásztorok — kik ott teletitelt juhait — hozták a hírt, hogy valahol Scythiában élő atyáinkfiai meghallották, hogy itt baj van, s jönnek segítségünkre akkora lovas hadal, hogy a föld is reng a lovak patkói alatt, Meglássá, nagysága, úgy van az, mint Oláh Márton mondja.

— Majd meglátjuk, mester — szólott némek mosolygva, nem akarva megzavarni a hű magyar álmait, bár jól tudta, hogy e hír a székelek közt ma is élő Csaba-mondának egy változata.

December vége felé egy dragonyos tiszti rokonunk, Dessewffy Nándor jött látogatón s nagyon szomorúan mondta némeknek: «A szászok megkapják az orosz segítséget, még tán ma bevonulnak ide a muszkák.»

Alig mondta ezt el, sajátságos vad ordítás hallatszott az utcáról, mindenki az ablakhoz szaladt, mely előtt a főútcán rendetlenül vágatva jött egy nagy kozák csapat, torokszakadtából énekelve valami sajátságos vad dallamot.

Nekem úgy tetszett, mint ősszel a kiáltozva szálló csóka sereg. Tán ezek az ősmagyarok — gondoltam.

Némek sírt, én nem értettem miért. Mind szomorúbb lett a magyar társaság. A német lapok hozták, hogy már egész Magyarországot meghódította az osztrák hadsereg, csak Debreczenben körülzárva védekeznek még a felkelők vezérei.

Busultak a brassói magyarok, de még se hittek egészen a német lapoknak; magyar embert, magyar újságot nem engedtek most se a városba, a szász urakon néha ijedtség látszott, a katonaság sietve vonult ki, máskor a szász faluk lakossága menekült a városba a székelek elé.

Egyszer beszéltek: Hermánál ütközött volt a székelekkel s az ott elesett *egyetlen* muszka katonát ünnepélyesen fogják temetni a kórházból. Cselédségünk mind oda szaladt muszka temetést nézni, s aztán álmélkodva beszéltek, hogy mikor a görög-keleti lelkész beszentelte a halottat, oda lépett a parancsnokló orosz tábornok s megcsókolta azt, azután a többi tisztrang szerint sorban, s végre a közlegények mind csókkal búcsúztak az elesett bajtársuktól.

Azért hoztak csak egy elesett muszkát a városba, mert nem győzték volna mind végig csókolni őket — magyarázta régi gazdasszonyunk — hisz az itt bekvártélyozott dragonyos káplár azt mondja: nem egy, de száz muszkánál is több esett el Hermánál.

December elején azt írta a brassói lap: Csusánál egy rabló banda mutatkozik a hírhedt lengyel kalandor Bem vezérlete alatt.

Mikor Bem már bevette volt Deést, Kolozsvárt, Marosvásárhelyt, azt jelentették a szász lapok: Pucher tábornok kivonult Kolozs-, és Szolnok megyébe az ott Bem lengyel menekült által összegyűjtött felkelők ellen. És jöttek napról-napra a hírek a magyarok vereségéről, s a végén, hogy az egész felkelő sereg körül van zárva, berekesztve Segesvárt.

Mindezt csak úgy hallottam, mert újságot magam még nem olvastam, de láttam s hallottam, hogy némek és barátinője Maurerné, gróf Kálnoky Julia olvasták az újságokat s magyarázzák egymásnak, mi lehet igaz a hírekből s mennyi a hazugság bennök.

Maurernélé voltunk, a két jó barátinő busongott a legújabb rossz hírek felett, én ott jászottam. Estefelé mentünk haza, akkor — a most szépen kövezett városban — helyenként nagy kiálló kövek szolgálták átjáróul egyik járdáról a másikra a sártenger felett, egyik ilyen átjárónál elénkbe jött régi hű gazdasszonyunk Trézi s a mig némeket átétegitte, sugott va-

lamit neki, mire az úgy felvidult, hogy majdnem ugorva sietett át a köveken.

Alig értünk lakásunkba, így rendelkezett: «Trézi, menj rögtön Julia grófnőhöz s mondd el neki, mint nekem mondtad: Bem bevette Szebent, a megvert osztrákok menekülnek erre, maguk beszélnek.»

Másnap ágyudörgésre ébredtünk; nekem tetszett e zaj, mit tudtam én, hogy az veszedelmes, a felnőttekkel együtt lestem, hogy közeledik vagy távolodik a dörgés, biz az mind erősebben közelebről hallatszott, mig délután megszűnt, s este felé sok sáros, kifáradt osztrák katona érkezett a városba a Feketehalomnál elvesztett ütközetből.

Egész éjjel zajos volt a város, s márczius 19-én, József-napra virradólag tömve volt a főútcza halmozva megrakott társzekerekkel, mindenikbe hét-nyolcz ló volt fogva, s a nyeregéből hajtó kocsisok nagy korbácsokkal sürgették azokat ki a város kapuján. Közbe kocsiok surrantak el menekülő uraságokkal, jajgató férfiak és nők nagy batyukat cipeltek, s szidták az eget és földet s főként a rabló magyarokat, orosz katonák rendetlen csoportokban siettek kifelé, a nagy sárban félkézrel felfogva hosszú köpenyöket, akár az úrinők ruháikat.

Némek nemzetiszín zászlót készített, az ütlek csukva lévően, az én egyik ruháskám adta a zászló piros színét.

Tíz óra felé megürült az utca a menekülőktől, nem maradt ott más, mint a boldogan és büszkén sétáló magyar lakosság, mely a város minden zugából tödült a főútczára, fogadni győztes honfitársait.

Négy fehérszázlós kocsin ment a városi tanács Bem tábornoknak megvinni a város hódotlatát, alázatosan köszöntek az ablakunkba kitűzött magyar zászló előtt.

— Most alázatosak, de öt hónapig minden lehető módon bosszantottak — mondta némek.

Délre harangoztak, midőn egy magyar huszár kivont karddal vágatott végig a főútczán a városházáig, a magyar közönség éljenezve, ujjongva szaladt a magyar sereg első hírnöke után.

Aztán jöttek vissza a fehér lobogós kocsiok a meglegedetten mosolygó tanácsosokkal, kik teljes biztosítást hoztak a városnak, és nyomban megkezdődött a magyar hadsereg bevonulása. Délezzeg, jókedvű lovas és gyalog katonaság jött apró csoportokban, azt mondták azért, hogy tovább tartson a bevonulás s ne vegyék észre a szászok, mily kevesen vannak. 6000 emberből állott e magyar sereg, mig az elvonult osztrák és oroszok 18,000-en voltak.

Dörgő éljenzés jelezte a győztes hős tábornok közeledését. Én egy hatalmas alakot vártam fényes egyenruhában lóháton, s jött poros hintóban egy kis szürke ember, szürke köpenyegbe burkolva, széles kocsagos csakója alól barátságosan tekintettek szürke szemei, besett arca alatt úgy elkeskenyedett tükös álla, hogy arca háromszögűnek tetszett, balján fekete ruhás úr ült, szász származású, de magyar érzelmű titkára Kurz. A tábornok barátságosan integetett a kocsija körül ujjongó nép és katonaságnak. Estig tartott a bevonulás, s az én örömmre minden csapat köszöntötte a város egyetlen magyar zászlaját ablakunkban. Sok ismerős tisztt megállt ablakunk előtt pár szót beszélgetni némekkel, az mindeniktől testvéreim kérdése. A háromszéki hadosztálynál vannak, holnap itt lesznek — volt arra a válasz.

Másnap megérkezett két felnőtt bátyám, mind a kettő huszár s magukkal hozták Laczikát, a 13 éves honvédet is, s én bámulva néztem gyerek bátyámra, a mint katonás tartással büszkélkedett szülő gyermek karját, de az kirántotta magát a már idős uriaszony kezei közül s oly gyorsan rohant le a lépcsőkön, hogy egy percz múlva már a tova robogó kocsirol intett nekem búcsút az ablakba.

Azután következtek a szomorú idők, nem hónapok, de évekig tartók, bánatot és gyászt borítva a magyar családokra s az egész hazára.

Brassó városa három hónapig zengett a magyar győzelmi örömtől, magyar szó, magyar zene, magyaros jókedv hangzott mindenfelé. A szász és román lakosságnak se volt oka bánkodásra, bűniket, rosszakaratukat a magyarság

TÜZÉREK A VÉRMEZŐN, A KIRÁLY SZÜLETÉSE NAPJÁN TARTOTT DÍSZSZEMLE UTÁN.

ellen megbocsátották, elfeledték, senkinek és semminek nem lett bántódása. Bem egy székelek daczára ellopta szász gazdjának tyukját.

Majd egy idő múlva újabb aggodalmas kép-pel kezdtek suttogni a lelkes magyarok, egy napon bójtót tartottak, hogy az Isten távolítsa el a közelgő veszedelmet hazájukról; * senki se evett az nap egyebet száraz fekete kenyérről, még én sem, a gyermek.

Aztán sietve vonult ki a katonaság, s a mi kevés ott maradt, az készületeket tett a fellegvár védelmezésére, messziről ágyudörgés hallatszott, sebesülteket hoztak a városba, némek a kórházakhoz sietett, mint a kórház-egyesület elnöknője: mindenki szomorú volt, nekem is fájt a szívem, alig tudtam miért, de megörvendtem, mikor a zászlóalj fiának nevezett testvéremet, Laczit láttam belépni.

Némek is megörvendett. «Jó hogy itt vagy gyermek — szólott Laczhoz — de már most itt is maradsz, a háború nem lesz gyermekdolog.»

— Legelőbb is enni kérek néni, nagyon éhes vagyok. Hajnalban indultam Tömösről.

— Hát hogy áll a harc? Visszanyomtuk a muszkákat? — kérdezte némek, mig éltel rakott a fiú élébe.

— Roszul áll a dolgunk néni, 16 órai kemény harc után vissza kellett húzódunk Alsó-Tömösrre. A mi zászlóaljunk leve esesett. Sokan, nagyon sokan vannak a muszkák, holnap estére tán itt lesznek a városban.

— Bár csak ne mondanál igazat — sóhajtotta némek. — De te most nálam maradsz, nem engedlek visszamenni a veszedelembre. Ha jönnek is a muszkák, itt nálam nem lesz bántódásod.

— Néni, én katona vagyok — szólott a gyermek nagy önérettel. — Én esküt tettem, hogy híven teljesítem kötelességemet. Mara órnagy rám bízta a zászlóalj pénztárát, hogy adjam át Kiss ezredesnek, az ezredes úrral találkoztam az úton s ő azt rendelte: vigyem a pénztárt Uzonba s ott várjam be a további rendelkezést. A kapu előtt vár az órnagy kocsija, azzal megyek a parancsot teljesíteni.

Beszéd közben farkasétvágygyal evett a vitéz katona.

— Elküldöm én a pénzt biztos embertől, téged nem engedlek el — szólott némek — megragadva a készülő gyermek karját, de az kirántotta magát a már idős uriaszony kezei közül s oly gyorsan rohant le a lépcsőkön, hogy egy percz múlva már a tova robogó kocsirol intett nekem búcsút az ablakba.

Azután következtek a szomorú idők, nem hónapok, de évekig tartók, bánatot és gyászt borítva a magyar családokra s az egész hazára.

* Horváth Mihály a történetről, akkor közoktatásiügyi miniszter bójtót rendelt el, hogy az Isten őrizze meg hazánkat a muszka betöréstől és minden felekeztető magyar bójtót a hazáért.

Az egykori gyermek katona, a zászlóalj fia, most beteg öreg ember, kötelességtudón szolgálta Garibaldit, az alkotmány visszaállításá után megyéjét, s a magyar államot, de most is legfőbb büszkesége a bizonyítvány, melyet egykori bajtársai állítottak ki neki, hogy 13 éves korában kötelességtudóan és bátran végig szolgálta a szabadságharcot. Horváth Janka.

FEJEDELMI SALLÁRIUMOK.

Napjainkban, mikor a megélhetési viszonyok folytonos rosszabbodása szerte a művelt világon állandóan hangoztatott kívánalommal fejlesztette a — *fizetésemelés* kérdését s a szociológiai problémák vizsgálatát nálunk épen úgy, mint a többi európai államban is, egészen új irányba terelte: kiváló érdekességgel bír figyelembe vennünk egy gazdag ország busásan javadalmozott főhivatalnokainak helyzetét, óvatosan kerülve természetesen mindennemű összehasonlítást, a mely — egészen biztosak lehetünk benne, — semmiképen sem ütne ki a mi előnyünkre.

Nagy élvezettel olvastam a minapában egyik előkelő londoni folyóiratban a szellemes írásairól immár nálunk is előnyösen ismert Michael Mac Donagh-nak egy alapos tanulmányát, mely pontos adatokkal tárja elénk Anglia legfőbb tisztviselőinek jelenlegi fizetését. Olvasva ez adatokat: méltán elvezethetjük a praktikus Angolországot a hivatalnokok Eldorádójának. Azt az országot, melynek egyik volt lángeszű minisztere, Gladstone azt mondotta, hogy mindenek között, a miben csak hazájától részesül, legszívesebben fogadja el a — fizetését, mert tudja, hogy annak minden fillérért megszolgalta; — de már egy másik, nem kevésbé jelentékeny államférfia: John Bright a saját bevallása szerint bizonyos szegyenkezés-félet érzett, a mikor a fizetését fel kellett vennie. Pedig hát a fizetését ő is megszolgalta derekasan.

Angolországban a miniszterelnök, — mint ilyen — nem részesül semminemű fizetésben. Ezt az állást az u. n. «Statute law» egyáltalán nem ismeri. A törvények ezen maradiságán — melyet már az is meglehetősen jellemre, hogy az angol főhivatalnokok *jelenlegi* fizetését még 1831-ben állapították meg, — úgy igyekeznek segíteni a praktikus angolok, hogy a miniszterelnöknek valami más állami hivatalt adnak, melynek kötelezettségei csak a papíron vannak meg, a fizetése azonban annál pompásabb. Szokás szerint a kincstár első lordjára (First Lord of the Treasury) teszik, kinek épen ötezer font sterling (120,000 korona) az évi fizetése s a londoni Downing-Street-en van a fejedelmi rezidenciája. S ha az angol «prime miniszter»-ek rendszerint óriási munkakörét veszzük szemügyre, bizony a legtöbb miniszterelnök kész örömet lenne pusztán csak a kincstár első lordja, minden miniszterelnöki titulus nélkül.

Az úgynevezett «fő-whip» állása, melyet a tör-

JÓZSEF FŐHERCEG ÉS KISÉRETE.

vény szintén nem ismer, noha az ezt betöltő egyéneknek rendkívül fontos parlamenti szerepük van, magában véve szintén nem jár semmi fizetéssel. Keresnek tehát ennek is, — mint a miniszterelnöknél láttuk — valami jó «sine cura» közjogi állást, mint a minő a «parliamentary secretary to the Treasury» s mint ilyen évente 2,000 fontnyi, vagyis éppen 48,000 korona salláriumban részesül.

Ugyanennyi az évi fizetése a kereskedelmi tanács elnökének, a ki pedig egyike a legnagyobb elfoglaltságú minisztereknek. Minthogy pedig ez a fizetés, mely nálunk még a miniszterelnököt is jóval felülhaladja, — nem áll arányban a többi, jóval kevesebb teendővel ellátott miniszterek fizetésével: az angolok máris erősen készülődnek a hivatal gyökeres újjászervezésére. Már a közel jövőben Angolországban is a kontinens értelmezése szerint vett kereskedelmi minisztere (Minister of Commerce) lesz, évenként nem kevesebb, mint 5,000 font (120,000 korona) fizetéssel. Ha pedig ez bekövetkezik, több mint bizonyos, hogy Angliának egy nem csekélyebb felelősségű minisztere, a Local Government Boardnak, vagyis a helyi közigazgatás ügyét ellenőrző kormányhatóságának elnöke csakhamar — fizetésemelést fog kérni. Mert hát az ő évi fizetése a többihez

KÖZÖNSÉG A VÁRHEGY ALJÁN.

AUGUSZTA FŐHERCEGNŐ TÁVOZIK A SZEMLÉRŐL.

DÍSZSZEMLE A VÉRMEZÓN, A KIRÁLY SZÜLETÉSE NAPJÁN.

mérten szintén csekély: 2,000 font (48,000 korona) évenként.

Hivatalos teendőikkel talán legérezhetőbben van elhalmozva valamennyi fő-hivatalnok közt az írlandi államtitkár, a Chief Secretary for Ireland, kinek 4,425 font sterlingre megy föl az évi fizetése. Ez állás nagy elfoglaltságát legjobban jellemezte George Wyndham, mikor egy alkalommal azt mondta az alsóházban, hogy mikor ő Chief Secretary for Ireland volt: az írek akkori sürgető követelése miatt hat esztendőn keresztül nem volt egy ünnepnapja sem. De azért szépen megvolt abban az állásban, ily viszonyok között is, az említett kis fizetéscsecke mellett.

Fizetés dolgában egyik angol főhivatalnok sem versenyezhet a Lord Lieutenant of Ireland-dal, kinek évi salláriuma nem kevesebb, mint kerekszám 20,000 font sterling, mely a mi koronánk szerint éppen 480,000-et tesz ki. Mindenesetre oly javadalmazás, a melyből meg lehet élni, különösen, ha tudjuk azt, hogy az említett Lord Lieutenant e mellett még egy másik főbb hivatalt is tölt be, külön 3,000 fontnyi (72,000 kor.) évi fizetéssel, pazar hivatalos palotával a Phoenix Park-ban és külön lakosztályokkal a Dublin Castle-ban.

Van aztán három olyan főbb állami hivatal is a mi angol testvéreinknél, a melynek semmi legkisebb teendője sincs a föld hátán. A fizetés azonban olyan, hogy abból ily bokros teendők

daczára is egész vígan meg lehet élni a nélkül, hogy az embernek már idő előtt gondolkodni kellene a — nyugalomba vonulásról. Ez a három gondnoki úr a Lord President of the Council, a Lord Privy Seal és a Chancellor of the Duchy of Lancaster. Mindegyiknek 2,000 font (48,000 kor.) az évi salláriuma.

Az angol uralkodó udvarához tartozó főlovászmester, a Master of the Horse évi fizetése 2,500 font sterling (60,000 korona); a vadászok mestere, a Master of the Buckhounds-é 1,500 font (36,000 kor.); ezt az utóbbi állást éppen most szüntették meg; ugyancsak a királyi háztartáshoz tartozik a hét Lord in Waiting, mindenik évi 702 font (16,840 kor.) fizetéssel; a királyné körül foglalatokodó Mistress of the Robes, a ki rendszerint hercegnő, évi 500 font salláriumban részesül.

Hogy még néhány sorban a — nyugdíjakról is megemlékezzünk: a főbb nyugdíjak 800—2000 font sterling közt váltakoznak, nem is szólva a lord-kancellárról, a kinek éppen mindig 5,000 font (120,000 kor.) az évi nyugdíja. Mac Donagh felemlíti, hogy a nagy Gladstone hivatalos működésének utolsó éve alatt eléint nagy buzgósággal tervezgette az összes politikai állások után járó nyugdíjak megszüntetését, de aztán a tapasztalt ellenhatás és a körülmények szorgosabb mérlegelése után nemsokára végképen le-tett erről a szándékáról.

Bendegúz.

A HÉTRŐL.

A suresnesi szobor. Suresnes francia város polgárai elhatározták, hogy ércszobrot emelnek Zola Emilnek. Helyesen tettek. Zola irodalmi munkásságának, irányának vannak kedvelői és vannak ellenségei, de az bizonyos, hogy nagy szellem volt, megalapítója egy irodalmi iskolának, a melynek azóta a világon mindenütt vannak tanítványai és hívei. A suresnesiek azonban nem érték be annyival, hogy a mit alkotnak, az csupán Zola emlékének magasztalása és megőrkítése legyen. Úgy határoztak, hogy az író kultusza egyben demonstráció is legyen egy másik kultusz ellen, a mely az emberiségben régebb és általánosabb is a Zola kultuszánál. A suresnesi Zola szobrot a suresnesi harangok érezéből öntik. Leszedik a harangokat a templom tornyából és elviszik az olvasztóba. Zola kegyeletének megszólalása tehát Suresnesben a templom harangjainak az

némán. Eljön majd egy kor, a mely Zola szavában is megbecsülvén, a mi benne megbecsülni érdemes, hallani kívánja a harang szavát is Isten házában magasságából. És az a kor nem lesz se kevésbé fölvilágosodott, se kevésbé megértő ennél a mostaninál.

A szegedi eset. Valahányszor föltárl a börtön ajtaja, hogy visszaadjon a szabadságnak egy embert, a kiről kiderült, hogy ártatlanul volt fogoly, bűn nélkül szenvedte a szabadság- és a becsületvesztés gyötrelmeit: a legerősebb tragikum szele suhan át a lelkünkön. Megrendülünk, összeborzongunk, a szívünk megtelik részvétellel és fölháborodással. A mi természetes is, mert a társadalom erkölcsi rendjének alapját, a becsületes emberek szolidaritását érezzük erőszakosan megsérte egy oly intézmény részéről, a mely ez alap legerősebb bástyájának épült. Tudjuk, hogy a bíró is ember, a törvény

kellett egy bíraskodási akciózt és emlékeznünk kell rá, minden ilyen alkalommal mily hatalmas küzdelemnek kellett lefolynia, míg az igazság, az ártatlanság a maga elismeréséhez jutott. Mindig akadtak, a kik az igazságszolgáltatás tekintélyét szögezték szembe a tévedés lehetőségével és kézzel-lábbal dolgoztak nem a tévedés, hanem annak kiderülése ellen. Ennek a kóros fanatizmusnak a szegedi eset krónikájában nem látjuk a nyomát. A mint az ártatlanság megszólal, semmi kísérlet se történt a szava elnyomására. Minden faktor azon volt, hogy a való igazság kiderüljön és kiderüljön minél hamarabb. A jóvátétel munkáját nem zavarta semmi rosszhiszeműség és nem késeltette semmi renyhesség. Ez egy olyan jelenség, a melynek a fölemlítését odakívánja a különben szomorú szegedi eset kommentálásába az igazság és a méltányosság.

Joachim. Ha a német lapok Joachim Józsefet

A KIS HALÁSZ. — Neogrády Antal rajza.

elnemulását jelenti. Ilyen körülmények között bajos lenne megmondani: mi volt a suresnesi polgárok igazi intencziója? Azért szedik-e le a harangokat a templom tornyából, hogy Zolának szobrot öntessenek belőle, vagy azért állítanak-e szobrot Zolának, hogy leszedhessék a harangokat? A kegyelet diktálta-e az elhatározásukat, vagy a vallás gyűlöletének fanatizmusa, a mely most a gall republikánus divatos? Az emelkedettebb érzések valami nagy gazdagságára nem mutat semmiesetre se ez a suresnesi eset, a hol — hogy egy kultusznak adózzanak — egy régebb, nagyobb, és mélyebb kultusz templom-tornyaiból szedik hozzá az érczet. De Franciaország mindig a végletek hazája volt. Az érzések ott rendszeren az indulat lángolásával törnek ki. Hol a szabadság féltelenkedik, hol meg a türelmetlenség. Egyszer Bertalan-éjert rendeznek, másszor meg agyon akarnak ütni minden papot. Zolát, a kinek a tisztelgetés most a harangokat szedik le a tornyokból, nehány esztendővel ezelőtt a Szajnába akarták dobni. Bizonyos, hogy a suresnesi templom most kifosztott tornya se marad örökké

is emberi alkotás, tehát nem meglehetősen len az egyik és nem tévedhetetlen a másik: de sehol a tévedés olyan súlyosan nem számít, oly fájdalmasan nem esik, mint ott, a hol becsületünk és igazunk védelméért szoktuk keresni. Nem csoda tehát, ha az ártatlanul elítélt Mezei István esetének tanulságait egész sor ezikk méltatta, fejtegette, mert ez a história valóban alkalmas és termékeny anyaga az elmélkedésnek. Valóban történetek megrovandó és kárhöz-tartandó dolgok, a szörnyű tévedés elemei közül nem hiányzott se a fölületesség, se a tudatlanság. Olyan elemek, a melyek sehol sem oly végzetesek, mint az igazságszolgáltatásban. De elismervén elítélni valóságát a kárhöz-tartandó jelenségeknek, talán nem való elhallgatni vagy észre nem venni a szegedi esetben egy olyan jelenséget, a melynek más irányban szólalnak meg a tanulságai. Ez a jelenség: a kibonyolódás simasága, a kipattant igazság gyors és minden nagyobb küzdelem nélkül való diadala. Másutt is történt már tévedés az igazságszolgáltatásban, más országokban is megesett — nem is egyszer — hogy revidálni

parentálván, a leghirebb német hegedűművésznek tartják őt, bizony nem nagyon sok jogunk van bitorlással vádolni őket. Mert bár Joachim József magyar földön, a mosonméggyei Képesében született is, a sorsa annyira elvitte tőlünk, hogy legfőképpen csak neki magának lett volna joga a magyar voltát erősíteni. Az ország, melynek földjén született, nem volt oly szerencsés, hogy az ő levegőjében bonthatta volna ki szárnyait e nagy művész ragyogó tehetsége, nem is érezhetünk tehát jogot arra, hogy dicsőségének idegen világok virágaiból font koszorúját a miénknek követeljük. De egy ilyen nagy művész kidőlése vesztesége az egész művelt világ minden nemzetének és nekünk annál több okunk van kegyelettel emlékezni meg Joachim József haláláról, mert azt a kötelet, a mely őt Magyarországhoz fűzte, teljesen elszakadni soha se engedte. Idegenben élt, de oly szívesen jött hozzánk, mint a ki haza jön és otthonában minden magyar embert honfitársá gyanánt fogadott. Mint mestere a maga művészetének, különös melegséggel karolta föl azokat, a kik Magyarországból mentek hozzá, hogy

avatott keze tehetségüket a tudás szárnyára segítse. A nagy magyar hegedűművészek egész ragyogó sora tehet tanúságot arról a szeretetről. Éreztek a melegét Hubay Jenő, Kemény Rezső, Arányi Frigyes és a két kis csoda-hegedűs Szigeti József és Vecsey Feri. Már pedig a nagy Joachim — mesternak volt a legnagyobb. Olyanok mesterének, a kiket magukat is mestereknek predesztinált a talentumuk. Mert az ő művészete nem a mindenki számára való művészet volt, hanem azok okulására, a kik maguk is a tökéletesség felé törekedtek. A tömegnek fölötté állott még a hatásban is és sokkal öntudatosabb művész volt, semhogy a maga tudásából a mások izlésének koncessziót tenni hajlandó lett volna. Dicsősége nem ért véget az életével, mert Joachim iskolát csinált és művészetének karaktere tovább él kiváló tanítványai művészetében, a kiket ő avatott mesterekké.

*

A régi fajta hősök. Abból az alkalmából, hogy Eger vára dicsőséges védelmezőjének most szobrot állítottak, epés és gunyolódó czikkek jelentek meg egyes lapokban a régi fajta hősök magasztalása ellen. Ez a fölfogás, amely a régi harcok korok kiemelkedő alakjait le akarja szorítani arról a piedesztálról, amelyre őket a történelmi érzések kulusza állította, az újabb időben igen sűrűn szóval meg és tömegében jelentékeny irodalmat produkált. Franciaországban egy heves áramlat követeli a hazafias érzés revízióját és nálunk is van egy sereg ember, a ki a régi fajta hősökben nem lát mást, mint a vérengzés virtuózait, a kik nem érdemlik meg, hogy nevüket a történelmi tanítás és a kegyelet őrizze. Ezek azt mondják, hogy a lelkek tisztelést és pietását azoknak a nagyoknak kell tartogatni, a kik alkotásokat adnak az emberiségnek, terheket vesznek le róla, vigasztalással szolgálnak neki, veszedelmeket hártanak el fölé és szenvedésektől váltják meg. Kétség se fér hozzá, hogy ezeket a nagyokat igenis megilleti a koszorú, a szobor és a kegyelet. Az is bizonyos, hogy ma már nem ama régi, harcok és véres harcok virtusait várja és követeli a nemzet. Ma más erényekre és más fajta kiválóságokra van szükségünk. De mindenkor a maga viszonyai szerint állapítja meg a hasznos erények, a tisztelgetreméltó virtusok értékét. A mi ma fölösleges, az a maga korában a legbecesebb és mert minden ma a tegnapi épült, minden becületes kor hálával és tisztelettel tartozik a tegnapi erényeinek, ha azoknak többé nem veheti is a hasznát. Senki se tagadja, hogy ma például azok teszik az emberiségnek a legnagyobb szolgálatot, a kik buvárkodva egy-egy alkotó vagy védelmező erőt fürkésznek ki számunkra a természet titkaiból: de ha Dobó István, Hunyadi János, nagy harcaink vezérei és hősei a laboratóriumokban ülnek, mikor nem a bacillus, hanem a török ellen kellett harcolni, bizony elpusztultunk volna és a modern fölfogás apostolainak ma nem lenne módjuk a régi fajta hősök ellen való kötelezettségét kiválóan teljesítette, megérdemli azoknak a koroknak a tisztelést is, a melyek más fajta kötelezettségek teljesítését követelik a maguk fiaitól.

TATÁRRABSÁG.

REGÉNY. (Folytatás.)

Írta PEKÁR GYULA.

XX.

Mohamed Ghiréj.

A kháni palotaváros édenében ezalatt csönd van, halálos csönd; a kora délután és szentelt órájában halandó né merjen mocozni ott, mert a minden tatárok ura most tartja pihenő kezét. Mikor ez őt: folyosón, udvaron, sétányon élő szoborra dermed mindenki, a kit foglalatossága arra vitt, s mozdulatlanul úgy várja azt az újabb csengőjelt, mely a Nagyr pihenőjének végeztével ismét életre oldja a

JOACHIM JÓZSEF.

rettegő világot. Hallgat az óriás kert árnyában minden, még a lombok is mintha féltékenyebben takarnák el a mosolygó kéjlakokat, csakhogy a khán éber álma annál zavartalanabb legyen. Csak az ajtó előtt őrködő szerezcseny óriások nehéz lélegzése hallszik; a melükön tartott jataghanok olykor villan a fény... Ámde hol van maga a Nagyr, a ki a földbe fülő palotaváros melyik kjszjkjének melyik zugában rejtezik a komor Mohamed Ghiréj? Soha halandó azt nem tudhatja; száz meg száz terem, szoba és titkos fülke van e fantasztikus épület-egyvelegben és soha senki se sejtethi, hogy a khán ez alattomos beosztású mindenség melyik fala mögött bujkál s melyik zugban vetteti meg szőnyeggyát. Egy a törvény: akármerre járjon is a nyughatatlan úr, embert ne lsson... Viszont azért tudni akar ő mindent, s olasz építésével fortélyosra csináltatta ő a harem-folyosó rácsos galériáját s szerföltött vékonyra legfelsőbb törvényszéke termék a

BORGHESÉ HERCZEG, A KI AUTOMOBILON TETTE MEG A PEKING ÉS PÁRIS KÖZTI UTAT.

falait. Az itélkező muftik sose tudhassák, melyik pillanatban, melyik oldalról hallgatja ki beszédüket a zsarnok. Vajjon hol tartja kezét e perczen? Külön-külön üzent a három első szultánának, hogy hozzájuk megyen, — tehát (tudják ők ezt előre!) nem lehet náluk; parancsolta a Khánagának, hogy az Aranykabinetben akar tanácskozni vele, hát ott se lehet és jaj volna annak a miniszternek, ha tudatlanul keresésére merészkednék! Találós mese Bakcs-Szeráj udvari élete, csakhogy e játéknál fejevel játszik az ember. Az egy bujkáló Nagyrnak esik jól ez a rettegés, csupán e misztifikáló praktikák mögött érzi magát biztonságban s ilyenkor egy-két órára pihenni mer.

Most is, hogy így sikerült rászédnie környezetét, végre fáradtan dől le a híres «gyümölcs-kabinet» nyugágyára. Bűbájos kis rejtek ez, melynek gyöngyház-arabeszk falait élethíven színezett gyümölcs-domborművek s a mindenféle torkosság étvágygerjesztő szimbolumai ékesítik. Remekbe készített fafaragványok ezek, s a dús levelekből kiemelkedő alakok közt ott látni a paradicsomi Évát is, a mint az almába harap; haja színarany, ajaka koráll, szeme pedig tüzes safr... Tömjént perselő kis mungál füstölő a kabinet közepén s kékes füstjébe beleveszve, mozdulatlanul pihen a földre vetett bokhara-párnák közt Mohamed Ghiréj. Finom pergament s olmezeruza van a kezében, szeméi azonban a virággal futtatott ablakrácsot át a háremudvarra tapadnak. A keleti kertészet remeke az a szőlőindával ölelkező rózsasalag, mely a mandula- s narancsfák keretében ott virágozik. Illattal mámorító félhomály dereng az Ezerrőzsa e csodabarlangjában; köröskörül selyemmel puhított márványpadok rejteznek a lombfülkékben, középen pedig a szőlőkutaeska színezüst medencéjében langyos, illatos víz csobog. Vajjon megsejtették-e az odaliskok, hogy a khán a krími tavasz ez első forró napján bennük akar gyönyörködni? Akármint volt is, denique sereggestől lelopódtak ők az emeletről s most lustalkodva évődnek ott egymással a fürdő körül. Némelyek átlátszó selyemöltönyben heverésznek a rózsás ágyakon s halcan pletykálnak, mások a melegtől menekülve, a medence szagos vizébe merülnek. Az átszűrődő napsugarak vakítóan törnek meg az ezüst fürdőben s a habocsák gyöngyöző káprázattal játszanak az ifjú testeken...

Nézi a Ghiréj őket, s ő, a mindentől megcsömörlött Nagyr, ki mindenáron, bármily mámorban keresné a feledést, pillanatra fáradtan andalodik el. Egy pillanatra csakugyan feled mindent, — nem látja jobbján a három fekete pokol-foltot s e gyilkos jobb kézzel irónt ragad, hogy a Ghiréjek hagyományához képest szerelmes verset írjon ő is. Anyyi elődjének neve fényeskedik a «Költő Khánok Rózsafüzéré»-ben, mért pihenjen csak az ő lantja? Oh, pihen az már régóta, — de most mintha egyszerre a bűnök egész hegyei gördülnének le lelkéről, csodás szabadulást érez és megkönynyebbülten sóhajt fel. Úgy érzi, megfátalodik, — igen, jön már a perc, mely lángra gyújtja szívében az ihletet újra. Oh, jöjjön az az áldott perc s adja ajkára végre azt a bűvös hatalmú Ghazel-verset, mely — a költők vallása szerint — majdan megnyissa szerzője számára a Boldogság Ajtaját. Mert rejtelmes zárra csinálta azt Allah és csakis az ő választott poétájának adatott meg, hogy aranyigékből s aranyrimekből aranykulcsot kovácsoljon hozzá. Nehéz tudomány ez, de a kit Allah kiszemelt, az megfejtja a talányt: megtalálja a szavak fortélyos összerakásának a titkát s egy ihletett pillanatban kimondja a Kimondhatatlant. E ri-

mekkel csengő varázsige az élet legfőbb kincs s költőjének emberfeletti hatalmat ad. Nemcsak kulcs az a Boldogság Ajtajához, hanem egyszersmint örökös védő talizmán bármily fenyegető balsors ellen. A veszedelem percében csak a bűvös versre kell rákezdni s ennek szavai nyomban ellentmondanak minden földi gyötrelmeknek. Ez kellene a dsinektől üldözött khának, oh, ha e csodatevő talizmánt magának megszerezhetné!... Nézi a Ghiréj odaliskjainak a játékát, — szeme növekvő mámorral kíséri a csábos kaleidoszkopot s ime, ironja egyszerre csak fogni kezd a pergamenten. Érti már az ihletés boldog örületét, s czeruzája alatt egymásután születnek meg a sorok:

«Fáradt vándor, a dicsőség nyomorékja, a lét titkát keresem én, — koldus Ghiréj, az örömök száműzöttje, zárt ajtó előtt állok. Örök Allah, kulcsot adj nekem ez ajtóhoz, a Boldogság Ajtajához kér kulcsot a fáradt vándor!»

*

«Arany kell e kulcshoz, az érzelmek legtisztább aranya, mely költő-kalapácsom alatt tisztán csengjen, s rimeimben úgy zengjen, mint a paradicsom esengettüi. Ám honnan vegyem én ezt az aranyat? Sokféle indulat káprázatot s földön, de látom én már: nemtelen érez a leg-több szenvedély, — olvasd meg őket az itélet tüzeiben s a serpenyő salakja közt rezet, vasat, ólmot találsz, de nem igaz aranyat. Csalóka réz a nagravagyás, fekete vas a diadalmaskodás, s mindkettőt hamar eszi a büntető rozsdá; súlyos ólom a góg, mely a kevélyre nehezedik legjobban... Minden dicsőség, bármint ragyog is, legfeljebb csak hideg ezüst! Nekem azonban arany kell e kulcshoz, az érzelmek legtisztább aranya, — honnan vegyem?»

*

«Balga halandó, bensődbe pillants! Ámde hol kereskedel? Csak a gonoszság mérgei rejteznek a májban s az epe, a harag és boszú patikája, — a vesekét is hiába kutatod, azokba csupán Allah lát bele. S az ész, a töprengő ész? Felséges tükör az, a világ tükre, de csak tükör, melynek káprázata mögött semmi sincs, ha csak nem sötétség, — fényes, de közönyös lap, mely mentől esizoltabb, annál fájóbban mutatja a földi hiabavalóságokat... Koldus Ghiréj, ne e tájakra kereskedj, ott a szív, nem látod? Szíved melyére pillants, hol a szeretet bányája kiapadhatatlan. Ott a rejtett fenéken, ott csillog az élet igaz aranya. Szeress! Csak a szerelem tüze olvashatja ki szivedből azt az aranyat, — szenvedj és csak annál tisztább lesz az arany! Meglesz a kincs és csengeni fog kalapácsod alatt, — meglesz a bűvös kulcsod, balga halandó!»

*

«S fáradt vándor én ime fohászokodom: Szerelem, te Allahtól adott hashis, mámorítsd el a szegény Mohamedet, adj neki álmot, add meg a kháni koldusnak a feledés alamizsnáját! Szívesen feledő ő, hogy a világ ura, csak önmagát elfeledhesse. Oh, vakítsd el őt Szerelem, vakítsd el őt úgy, hogy ne láthassa többet magát, csak azt, a kit szeret, — olvasd ki szíve aranyát s te örök Allah, add ajkára a titkos varázsigt! Engedd, hogy kulcsot kovácsolhasson a Boldogság Ajtajához, talizmánt a boldogtalanság ellen! Hisz alázatos ő, — nem is akar azon az Ajtón bemenni, csak a küszöbön hadd pihenjen meg kissé: feledjen... Csak a feledés küszöbére akar leülni a fáradt vándor!»

*

«Elhám! Dicsértessék az ő neve, — ime, hallom már Dsebreil Annyalának a sza-

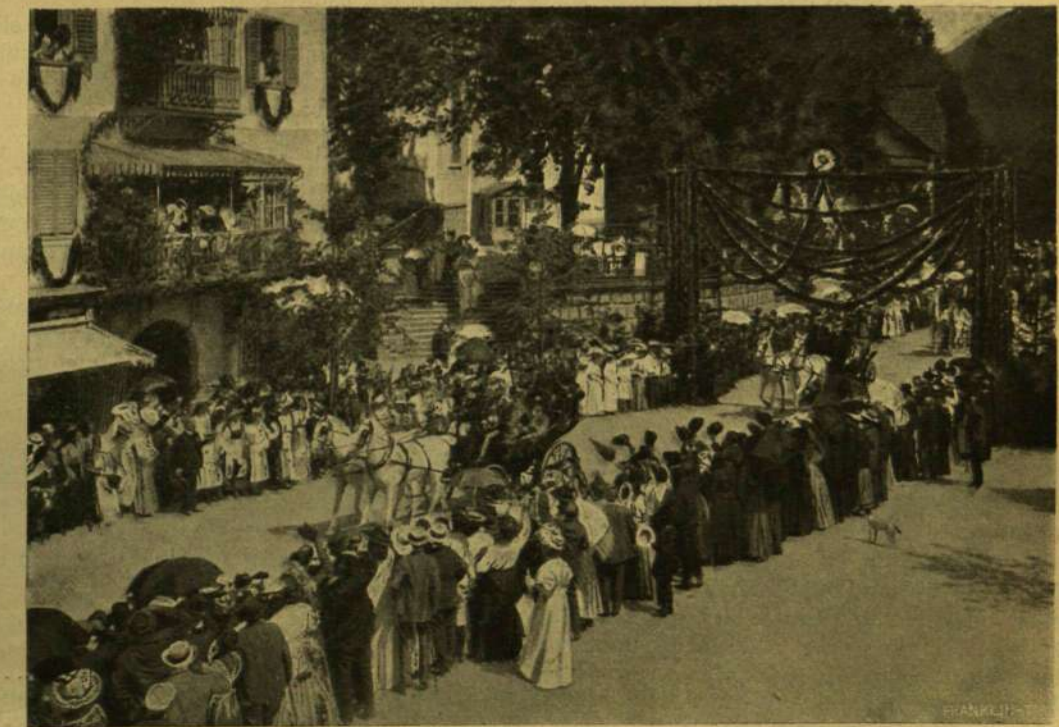

A «Tatárrabság» című regényhez. Kitérő dühvel löki el magától a leányt.

vát! Szól az angyal: szeress Mohamed és tied leszen a bűvös kulcs; szeress Ghiréj, és ha van nő e földön, a ki téged is igazán szeretni tud, az ő ajakáról fogod hallani a varázsigt! Megváltó Dsebreil, máris érzem szavad hatalmát, — ujjászűlettem s a vágy heve máris új szemekkel látatja velem a világot! Játszatos bajaderek, köztetek van az, a kit Mohamed szeretni fog, — már szereti is, csak még nem tudja, melyikötöket. Játszó hűrik, ti mondjátok meg, ti tudjátok. Te, kit tudtomon kívül választottam s ki kell, hogy érezzed szívem hevét, te sügd meg a vágytól vak Ghiréjnek: engem szeretsz! Szóljatok! A ki közöletek most rejtekem felé pillant, az a kiválasztott. Im, Fatime az, a ki eszmél; felkel az ezüst medence mellől s ide néz. Egy rózsát dob kebléről ablakom rácsára, — megvagy bimbó, szívemhez szoritlak, tövised hadd sebezzen...»

Sóhajt a khán s a czeruza kihull a kezéből. Mámorosan szól:

— Fatime, te vagy a választottam, téged szeretlek, te segíts most a szerelmes Mohamednek! Te sügd meg neki a varázsigt, — im' kész a vers, te talál meg annak az utolsó rimét... Fatime!

FERENCZ JÓZSEF ÉS VII. EDVÁRD ANGOL KIRÁLY BEVONULÁSA ISCHLEE.

! Künn a rózsasalagban rezzen a szép grúziái leány. Csak ő hallja a Nagyr hívó szavát s egy lombfülkén át tovatűnve, megkerüli a Ghiréj rejtékét. Libben a kabinet ajtófüggönyének a selyme s ott áll a bajadér a khán parancsára. Piheg a fátyolöltöny futástól emelkedő keblén... Nézi Mohamed s beszédes a vágy szemében, de ajaka néma marad.

— Szavad az én nevemre tévedt, hivattál uram, — mosolyog a boldog leány s ura elé térdel, — kitüntettél, im' itt vagyok, parancsolj, hadd szolgálhassalak!

A Ghiréj azonban talpra szökik és tiltóan rázza a fejét:

— Nem, nem! Az egyszer ne uradat lásd bennem, ki szerelmed parancsolja, s téged kitüntet, hanem szivednek szabad vonalmával te tüntess ki engem! Szeress, — te parancsolj nekem; mint szívem királynőjét én hadd szolgálhassalak!

Am a bajadér hogyan találhatná el a khán gondolatát? Megdöbben az alázatra tanított leány:

— Uram, ne szegyeníts, mert megfélemlítesz...

— Szeress, Fatime, szeress!

— Hisz itt vagyok, tied vagyok...

Szívszenve szakítja félbe Mohamed:

— Ne, ne mond ki oly hamar ezt a nagy szót! Ne engedj oly rögtön mohó vágyamnak, hisz ébredő vonalmamat öld meg véle. Állj ellent nekem, hadd nőjön a vágy bennem szerelemmé s majdan ha nagyra nőtt, akkor se add még meg magadat, hanem légy csak annál kegyetlenebb: gyötörj és szenvedtes, a míg csak szívem aranya salaktalan tisztára nem ég a szenvedés tüzeiben. Ha egyszer aztán tisztára égett a kincs, s én szenvedélytől betegem esdeklek kegyelemért, akkor, de csak akkor könyörülj te meg rajtam. Akkor add meg nekem az első csók alamizsnáját... Fatime, urad, khánod könyörög: gerjedelmének állj ellent!

— De uram, — évődik a leány, — ne kívánj tőlem lehetlent!

— Tedd, — súgja a Ghiréj, a vágytól remegve, — bármint könyörögnék, meg ne add magad! Nézd, szemed varázsa máris vonz, meggyek feléd, kerget a szenvedély, hogy öleljelek, de te ne engedd! Légy könyörtelen, taszits el magadtól!

Ott áll a zsarnok már előtte s az emelkedő leány dereka után kap.

Az ereklya.

Wekerle miniszterelnök a menetben.

A SZENT ISTVÁN-NAPI KÖRMENETRŐL.

— Taszits el magadtól, — ismétli vadúl, — taszits el!

Várja az ellenállást, ám az ijedség egész önkénytelen és pillanatnyi ellenkezése után Fatime mást tesz. A tusa közepette egyszerre csak gígyóként siklik a Ghiréj mellére s bárszonyosan simúlva hozzá, fonja át a nyakát. Most már ő a támadó, — ajka a Nagyúr ajakára csap s mámorító csókkal fegyverzi le a meglepett khánt. És súgja:

— Minek szenvedtetni? Fatime csak gyönyört tud adni, uram! Itt a csókom, vedd, — és kezdjük ott, a hol te végezni akartad...

Megtántorodik Mohamed, de bizony hiába védekeznek ő a bajadér bűbája ellen. Győz az perc heve s ő mohó szenvedélyvel adja vissza a csókját. Fatime boldog, — ám pillanatnyi a Ghiréj mámorára csupán és nyomban rá már kitörő dühvel löki el magától a leányt.

— Azrael ördög, pusztulj előlem!
Az odalisk a szőnyegre roskad. Sirva könyörög:

— Nagy uram, mit vétettem!?
— Pusztulj előlem, mert meghalsz! — tombol a khán, ezer darabra tépve a verses pergamentet, — vége az ihletnek, vége! És nincsen Allahnak kegyelme én számomra!

Fatime szegyenbe borulva támogat ki az ajtón:

— Uram, bocsáss meg nekem, ha nem voltam eléggé erős. De hát hol van nő e földön, a ki neked, a világbíró khánnak ellenálljon?

Hallja Mohamed Ghiréj a szót és keserűen kiált fel:

— A világ ura vagyok, s ép ezért szegényebb utolsó szolgáltnál is, mert nincsen nő e földön, a ki engem igazán szerethetne! Én csak parancsolom a szerelmet, de annak édes szenvedése sohse parancsolhat nekem. Koldus Ghiréj, nincsen tűz, a miben megtisztulhatna szived aranya, és nem lesz a bűvös kulcs a tied soha!...

(Folytatása következik.)

A VIDÁMSÁG HÁZA.

REGÉNY.

(Folytatás.)

Írta Wharton Edith; angoltól fordította Schöpllin Aladár.

Luncheon után, mikor Stepney Grace vizsga szemei eltávolodtak, Lily megkérte nénijét, hogy beszélni akar vele. A két hölgy fölment a társalgó szobába, a hol Peniston asszony leült egy sárga szőnyeggel kivert fekete atlasz karosszékre. Lily a szobában levő tárgyak iránt ép oly gyűlöletet érzett, mint a rab a törvénytörő tárgyaló terem berendezése ellen.

Itt fogadta a néni az ő ritka bizalmas vallo-másait s Beatrice Cencinek az asztalon álló miniatúra-képe gondolataiban Peniston asszony mosolya fokozatos mulásának képzetét keltette föl. A derék hölgyet rettegése a «jelenetektől» olyan könyörtelenné tette, a melyre a legnagyobb jellemző sem lett volna képes, miután teljesen független volt a helyes és helytelen minden megfontolásától. Lily tudva ezt, ritkán mert hozzá folyamodni. Sohasem volt kevesebb kedve erre a kísérletre, mint ez alkalommal, de hasztalanul kerestett más módot a menekülésre egy türhettelen helyzetből.

Peniston asszony kritikusan vizsgálta hűgát.

— Rosz színben vagy, Lily, ez a szüntelen jövés-menés előbb-utóbb meg fog viselni, — mondta.

— Nem hiszem, hogy attól van, Julia néni. Kellemetlenségeim voltak, — felelte.

— Ah, — szölt Peniston asszony úgy csukva be ajtaját, mint a hogy az erszény szája csukódik be a koldus előtt.

— Sajnálom, hogy terhedre kell lennem, — folytatta Lily, — de igazán azt hiszem, az elgyöngülésem tegnap este részben aggodalmas gondolatok miatt volt...

— Azt hiszem, Fisher Carry szakácsnéja maga is elég, hogy ezért feleljen. 1891-ben Melson Máriánál szolgált, — annak az évnék a tavaszán, mikor mi Aixben voltunk s emlékszem, hogy két nappal elindulásunk előtt Máriánál ebédeltem és megéreztem, hogy a rézedények nincsenek megszórolva.

— Nem igen ettem én sokat, nem tudok sem enni, sem aludni.

Lily elhallgatott és aztán kibökte:

— A dolog úgy van, Julia néni, hogy némi pénzre volna szükségem.

Peniston asszony arca észrevehetőleg elborult, de nem fejezte ki azt az ámulatot, melyet a húga várt. A néni nem szölt és Lily kénytelen volt folytatni:

— Bolond voltam...

— Kétségkívül, nagyon is bolond, — vetette közbe Peniston asszony. — Nem látom be, hogy valaki a te jövedelmeddel és semmi kiadásal — nem is szólv a csinos ajándékokról, melyeket én adtam neked...

— Oh, te nagyon bőkezű voltál, Julia néni, sohasem fogom elfelejteni a jószágodat. De talán nem igen van fogalmad, hogy mennyi kiadás van manapság egy leánynak.

— Nincs arról fogalmam, hogy mi kiadásod lehet neked a ruháidon és a vasúti jegyeken kívül. Megkívánom, hogy csinosan légy öltözve, de hiszen kifizettem a számládat Celesténél mult októberben.

Lily habozott: néniének kérlelhetetlen emlékező tehetsége sohasem volt alkalmatlanabb, mint most.

— Te jó voltál irántam, a mennyire csak lehet, de azóta is kellett egy s más dolog...

— Micsoda? Ruhák? Mennyit költöttél? Hadd látom a számlát, — én azt hiszem, az a szabónő megcsalt téged.

— Oh nem, nem hiszem; a ruha rettentő

drága lett és annyi mindenfelére van szükség a falusi látogatásokra, a golfra, a korcsolyázásra, Aikenbe, Tuxedóba...

— Hadd látom a számlát, — ismételte Peniston asszony.

Lily ismét habozott. Először is Celeste asszony még nem küldte el a számlát, másodszor pedig ez csak egy töredéke volt annak az összegnek, melyre Lilynek szüksége volt.

— Még nem küldte el a számlát a téli holmiktól, de tudom, hogy nagy összeg lesz s aztán még van egy s más egyéb dolog is; megfontolatlan voltam — elrémülök, ha elgondolom, mennyivel tartozom...

Megzavarodott bájos arcát Peniston asszony felé emelte, hasztalan remélve, hogy az a tekintet, a mely oly nagy hatással volt mindig a más nembeliekre, nem lesz talán hatástalan a saját nemére sem. De a hatás csak annyi volt, hogy Peniston asszony méltatlankodva húzódtott vissza.

— Igazán, Lily, elég öreg vagy már arra, hogy intézhess a magad ügyeit s miután halálra rémítettél tegnap esti viselkedéseddel, legalább alkalmasabb időt választhatnál volna, hogy ilyen dolgokkal kinozz.

Peniston asszony ránézett az órára s elnyelt egy digitális-pasztillát.

— Ha adósa vagy Celestének még ezer dollárral, küldesd el nekem a számlát, — tette hozzá, mintegy hogy minden áron végét vesse a vitának.

— Sajnálom, Julia néni, ugyan nem szívesen alkalmatlankodom, de igazán nincs más választásom. Hamarabb kellett volna már szólnom, — sokkal többel vagyok adós, mint ezer dollárral.

— Sokkal többel? Talán kétezerrel? Az az asszony kirabol téged!

— Mondtam, hogy nem csupán Celeste... Hát... vannak más számlák is, azokat is el kell intézni.

— Mi az ördögöt vásároltál össze? Ékszereket? Úgy látszik elment az eszed, — mondta Peniston asszony keserűen. — Hát ha adósságba kevertedél, viselned kell a következményeit s félretenned havi jövedelmedet, a míg a számláid ki nincsenek fizetve. Ha vesztet maradsz tavaszig, a helyett, hogy beköborlod az egész országot, nem lesz semmi költséged és négy-öt hónap alatt biztosan kifizetheted a többi számláidat, ha én most elintézem a szabónőt.

Lily ismét elnémult. Tudta, hogy ezer dollárt se bír kivásalni Peniston asszonyból a Celeste számlájának ürügye alatt; Peniston asszony átvizsgálta a számlát s egyenesen Celestének adná a pénzt, nem neki. És mégis, a pénzt meg kell kapnia, mielőtt a napnak vége van!

— Azok az adósságok, a melyekről beszéllek... nem ilyenek... nem olyanok, mint a kereskedők számlái, — kezdte zavartan, de Peniston asszony tekintete annyira megfélemlítette, hogy nem mert folytatni. Lehetséges-e, hogy a néni gyanít valamit? Ez a gondolat siettetta Lily vallomását.

— A dolog úgy van, hogy sokat kártyáztam, bridget; minden nő megteszi, leányok is, ezt elvárják az embertől. Néha nyertem is, elég sokat, de utóbb nem volt szerencsém s természetesen az ilyen adósságokat nem lehet részletekben törleszteni.

Elhallgatott, Peniston asszony arca mintha megkövesedett volna szavainak hatása alatt.

— Kártyáztál? Pénzbe kártyáztál? Tehát igaz; pedig mikor mondták nekem, nem akartam elhinni. Nem akarom kérdezni, hogy a többi szörnyűségek, melyeket hallottam, igazak-e, épen elég volt ennyi idegeim állapotához képest. Ha arra a példára gondolok, a melyet ebben a házban láttál! De azt hiszem, ez a külföldi nevelkedés következménye; senki se tudja, az anyád hol szedte össze a barátait.

— Nagyon szigorúan ítélj meg, Julia néni; én igazában sohasem szerettem kártyázni, de egy leánynak roszul esik, ha zsurgorinak tartják s ezért inkább együtt tart a többiekkel. Rettentő leczkét kaptam érte s ha ez egyszer kisegítesz, megígérem...

Peniston asszony tiltakozón emelte föl kezét.

— Ne ígérjess semmit; teljesen fölösleges. Mikor felajánlottam neked a házatam, egyáltalán nem vállalkoztam arra, hogy kifizetem a kártyaadósságaidat.

— Julia néni! Csak nem akarsz azt mondani, hogy nem segítesz ki?

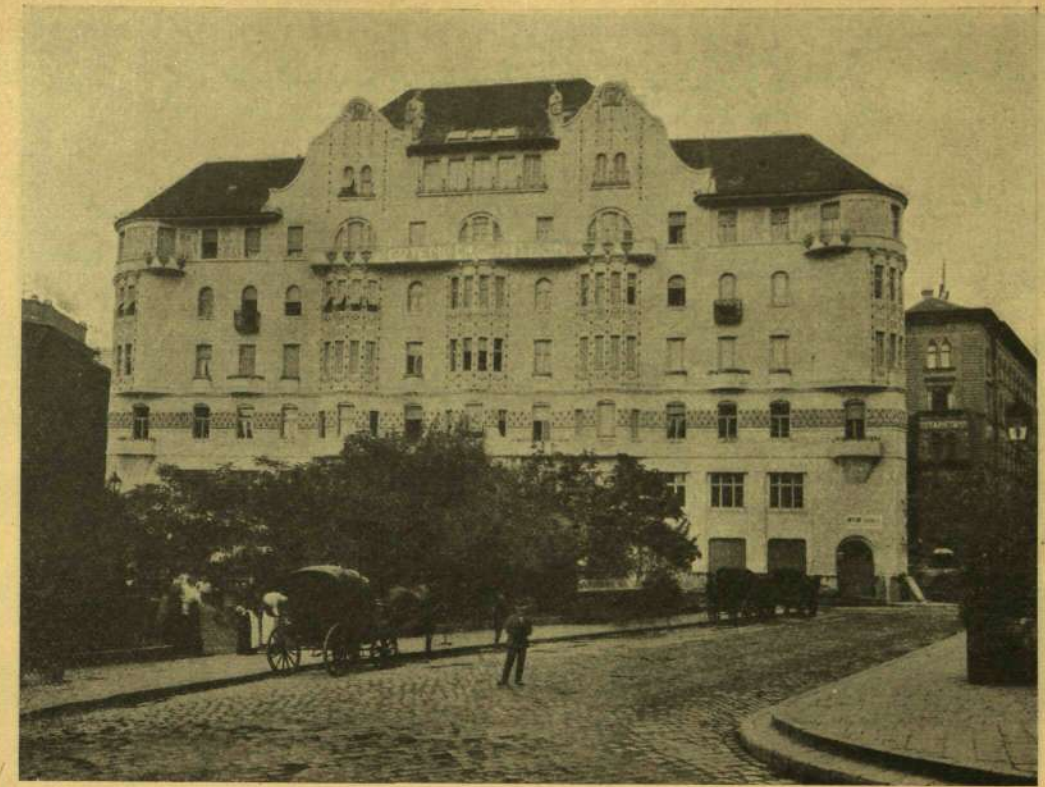
— Bizonyára nem fogok semmi olyat tenni, a mi arra vallana, hogy helyeslem a magaviseletet. Ha igazán tartozol a szabónőnek, elintézem vele a dolgot, — ezen kívül nem ismerek kötelezettséget arra, hogy elvállaltam az adósságaidat.

Lily fölkel s sápadtan és remegve állott nénije előtt. A büszkeség viharzott benne, de a megalázkodás ezt a kiáltást csalta ajkára:

— Júlia néni, gyalázatba esem, ha...

De nem folytathatta. Ha a nénije ily süketen hallgatta a kártyaadósság meséjét, hogy fogadná vajjon a valóság rettentő vallomását?

— Azt hiszem, máris gyalázatba estél, Lily, magaviseleted által sokkal inkább, mint következményei által. Azt mondd, a barátaid vettek rá a kártyázásra. Hát akkor kapjanak ők is egy kis leczkét. Bizonyára nem jutnak tönkre, ha egy kis pénzüket odavész, és én semmi esetre sem fogom az én pénzemem arra pazarolni, hogy őket kifizessem. Most pedig arra kérlek, hagj magamra, — ez a jelenet rendkívül kínos volt és nekem vigyáznom kell az egészségemre. Kérlek, bocsásd le a függőnyt és mondd meg Jenningsnek, hogy ma

A MAGYARORSZÁGI KÖNYVNYOMDÁSOK ÉS BETŰÖNTŐK SEGÉLYZŐ EGYESÜLETÉNEK BÉRHÁZA A SÁNDOR-TÉREN.

délután nem fogadok senkit, csak Stepney Gracet.

Lily fölment a szobájába és magára zárta az ajtót. Remegett a félelemtől és haragtól, — a fúriák szárnyának suhogása zúgott a fülében. Tétova, szabálytalan lépésekkel járt fel s alá a szobában. A menekülés utolsó ajtaja bezárult s ő szegyenben maradt mögötte...

Vad járkálása közben egyszerre a kandelión levő óra elé ért. A mutató fél négyen állt s neki eszébe jutott, hogy Selden négy órakor fog jönni hozzá. Az imént még az volt a szándéka, hogy elutasítja egy szóval, — de most megdobbant a szíve arra a gondolatra, hogy látni fogja őt. Nincs-e benne a menekülés igérete az ő szerelmében? A mint Gerty mellett feküdt az este, Selden jövetelére gondolt s arra, mily édes volna az ő keblén sirni ki bánatát. Természetesen úgy gondolta, hogy tisztázza a dolgait Selden jövelele előtt, igazában sohase kételkedett, hogy Peniston asszony segítségére lesz. És érezte, még elkeseredésnek

viharában is, hogy Selden szerelme nem lehet utolsó menedéke, csak épen olyan édes volna pillanatnyi védelmet találni benne, míg friss erőhöz jut.

De most ez a szerlem volt egyedüli reménye s a mint egyedül ült nyomorúságával, az a gondolat, hogy meggyón Seldennek, oly csábító volt, mint a folyó partja az öngyilkosnak. Az első ugrás borzasztó lehet, — de aztán micsoda áldott jó érzés jöhet! Eszébe jutottak Gerty szavai: «Én ismerem őt, segíteni fog magán.» A gondolata úgy csüngött rajtuk, mint a beteg emberé a gyógyító ereklyén. Oh, ha Selden igazán megértene, — ha segítene összeszedni összetört életét s összerakni újra, új formában, melyen a multnak semmi nyoma ne maradna! Selden mindig érezte vele, hogy jobb dolgokra méltó és sohasem volt nagyobb szüksége ily vigaszra, mint most. Egyszer-máskor megrezzent őt a gondolatra, hogy veszélyeztetni szerelmét vallo-másával: mert szerelme van most szüksége,

BALATON-FÖLDVÁR LÁTKÉPE.

PEZSGÓS SÁTOR.

a szenvedély tüze, hogy összeolvassza önbecsülésének szétszórt töredékeit. Újra szavaihoz tért vissza és beléjük kapaszkodott. Biztos volt benne, hogy Gerty ismeri Seldent, nekik iránta való érzelmeit s vakságában nem is derengett előtte az a gondolat, hogy Gertynek unokabátyjáról való gondolatait az övének sokkal forróbb érzelmek színezik meg, mint az övéi.

Négy órákor a szalonban volt, biztos volt benne, hogy Selden pontos lesz. De az óra jött és elmúlt, — lázasan mérte tünését a szíve verése. Ráért újra végig tekinteni nyomorúságán, s habozni, vajjon bízzék-e meg Seldent vagy ne merje elrombolni ennek illuzióit? De a mint a percek múltak, a vágy, rábíznia magát Selden megértésére, sürgetőbb lett; nem bírta egyedül elviselni a nyomorúságát. Lesz talán egy veszedelmes pillanat, de nem bízhatik a szépségében, hogy keresztül-segíti rajta?

De az óra telt és Selden nem jött. Kétségkívül késlelteti valami, vagy talán rosszul olvasta sebtében odavetett levelét s ötnök olvasta a négyet. Néhány perccel őt után a esőngetyű szava megerősítette ezt a föltevését s Lily hamarjában elhatározta, hogy jövőre olvashatóbban fog írni. Léptek zaja az előcsarnokban, az inas hangja friss erőt öntött ereibe. Ismét az eshetőségek irányítójának érezte magát s Selden fölötti hatalmának tudata hirtelen önbizalommal töltötte el. De mikor a szalon ajtaja megnyílt, Rosedale lépett be rajta.

Lily a csalódástól erősen megdöbbent, egy pillanatra ingerültté tette a véletlen ostobasága s a saját gondatlansága, hogy nem tagadtatta le magát mindenki előtt, kivéve Seldent. De aztán erőt vett magán és barátságosan üdvözölte Rosedalet. Borzasztó volt, hogy Selden, ha bejön, épen ezt a látogatót találja itt, de Lily mestere volt annak a tudománynak, mint kell a kellemetlen társaságot lerázni magáról s jelenlegi kedélyállapotában Rosedale határozottan kellemetlennek tűnt fel.

Lily a Bryék estélyéről kezdett beszélni, hogy valamiképp kitöltse az időt Selden megjelenéséig, de Rosedale, makacsul odaállva a teázó-asztal mellé, kezét zsebébe dugva, lábait kissé túlságosan fesztelenül kinyújtva, egyszerre személyes irányt adott a beszélgetésnek.

— Csinosan sikerült, igen, meghiszem azt. Persze, volt egy s más hiány, elvégre Fisherné nem törődhetett mindennel. A pezsgő nem volt jól behűtve, a kabátokat pedig összecserélték a ruhatarban. Én a magam részéről többet költöttem volna a zenére. De hát ilyen vagyok én: ha megkívánok valamit, meg is fizetem. Én nem érném be vele, hogy olyan estélyt rendezzek, mint Bryék, nekem valami olyan kellene, a mi fesztelenebbnek és természetesebbnek tűnnék fel. Ehhez pedig csak két

dolog kell: pénz és egy arravaló asszony, a ki elköltse.

Egy pillanattal hallgatott és figyelmesen nézte Lilyt, mialatt az úgy tett, mintha a teás edényeket rendezgetné.

— Pénzem, az van, — folytatta Rosedale a torkát köszörülve, — most még az asszonyra van szükségem s azt hiszem, meglesz az is. Kissé előbbre hajlott, kezét a sétatotja fejére téve. Van Alstyné Nedtől s más hozzá hasonló férfiaktól látta, hogy a kalapjukat és botjukat behozzák a szalonba s úgy találta, hogy ez bizonyos elegáns bizalmasságot ad megjelenésüknek.

Lily hallgatott, halványan mosolyogva, s a szeme szórakozottan nyugodott Rosedale arcán. Azon tűnődött, hogy majd csak beletelik egy kis idő, a míg megteszi vallomását s addig megjön Selden, mielőtt elérkezett volna a visszautasítás pillanata. Elgondolkozott arca titkolt biztatásnak tűnt fel Rosedale előtt. Nem is szerette volna, ha Lily nagyon mohón kap rajta.

— Azt hiszem, meglesz az asszony is, — ismételte elnevetve magát, hogy megszilárdítsa önbizalmát. — Rendszerint megkaptam, a mit

az életben megkívántam. Kívántam pénzt s több van belőle, mint a mennyit el tudok költeni s most a pénz teljesen lényegtelennek tetszik előttem, ha nem költhetem arraivaló asszonyra. Hát épen ezt akarom tenni: azt akarom, hogy a feleségem mellett törpének érezze magát minden más asszony. Sohasem sajnálnék tőle egy dollárt sem erre a célra. De nem minden asszony arraivaló ám, akár mennyit költ is rá az ember. Valami mesében szó van egy leányról, a ki arany pajzsokat kívánt vagy más effélet, a legények hoztak is neki és rádobálták, úgy hogy összezúzódtott alattuk: megölték velük. Hát így is van, mely asszony szinte el van temetve az ékszerai alatt. Én olyan asszonyt kívánok, a ki annál magasabbra tartja a fejét, mennél több gyémántot halmozok rá. És a mikor ránéztem magára a minap este Bryéknél, abban az egyszerű fehér ruhában, mintha korona lett volna a fején. Ekkor azt mondtam magamban: «Is-ten ügyse, ha koronája volna, úgy tudná viselni, mintha rá volna növe.»

Lily még mindig nem szólt s Rosedale belemelegedve folytatta:

— Akárhogy van is, az ilyen nő többé kerül, mint a többi együttvéve. Ha egy asszony nem törődik a gyöngysorával, ennek szebbnek kell lennie minden más gyöngysornál és ez így van mindenben. Tudja, mire gondolok, — tudja, hogy csak a mutatók holmi olesó. Hát én azt akarom, hogy a feleségem, ha megkívánja az egész világot, biztos legyen benne, hogy megkapja. Tudom, hogy pénz dolgában csak egy közönséges dolog van: ha az ember törődik a pénzzel. Az én feleségemnek nem lesz erre a lealacsonyodásra szüksége.

(Folytatása következik.)

SZENT ISTVÁN KULTUSZ.

A Szent István kultusz Magyarországon egy-idejű a királyság megalapításával. A XI. század végén, Szent István szentté avatása után kezdődött és majdnem négy századon keresztül élt ünnepek, törvényzettek, egyházi ceremóniák alakjában. A XII. században Szent István napján már az Árpád-házi királyok sarjai is összegyűlekeztek Székesfehérvárra nemzeti ünnep tartására, a XIII. században pedig II. Endre 1222-iki aranybullájában a nemzettel együtt törvényzettekbe foglalja Szent István kötelező ünnepét s az ünnep székhelyéül Székesfehérvárt jelöli meg, hol ezen a napon a magyar királyoknak egyúttal Országos Törvényzékét is kötelező volt tartani. IV. Béla és Zsigmond királyok

RÁKOSI JENŐ MINT DISZÍTÓ.

A BALATONFÖLDVÁRI BÚCSÚRÓL.

újra megerősítették Endre határozatát és minden év május 30-án, a Szent jobb feltalálása napján, országos ünnepélyt rendeltek, habár a XVI. században a szentté avatott ereklye nem Budán, hanem a biharmegyei Szent jobb apátság templomában őriztetett. A XVI. századi török zavarokkal azonban a szent ereklye esodálatos módon eltűnt s ez időtől kezdve az ünnepségek is elmaradtak. Török katonák elrabolták ugyanis a szent jobbi apátság drága ereklyéjét s eladták raguzai kereskedőknek, kik aztán a Raguzában működő dominikánusoknak adták át őrizetre, I. Lipót uralkodásáig tehát Raguzában őrizték a Szent jobbot, ekkor azonban már terbe vették Budára való hozatalát, a mi Lipót halála miatt egyelőre abba maradt, de Mária Terézia uralkodása idején mégis teljesedésbe ment. Raguzai küldöttség hozta magával 1771-ben Bécsbe az ereklyét és május 19-én hivatalosan átadta az udvarnak. Másfél havi idő után, július 15-én, nagy pompával aztán Budára hozták, a hol július 19-én ünnepélyes közszemlére is kitétetett.

Ebben az évben az ereklye elhozatalával összefüggésben több Szent István-ünnep volt Magyarországon, ámde az augusztus 20-iki nap, melyet közel másfél század óta ünnepe a magyarság, ekkor még nem volt általánosan megállapítva, valamint nemzeti és országos ünnep sorba való emelése sem volt törvénybe iktatva. A XVIII. század negyedik felében ugyanis május 30-ika volt Szent István főünnep, június 27-én Szent László emlékére, július 21-én az ereklye hazahozatala, augusztus 20-án az újabb és szeptember 2-án Buda visszafoglalásának emlékére tartottak Szent István ünnepélyeket, míg végre 1774-ben Mária Terézia az augusztus 20-iki napot rendelte el kötelező országos ünnepnek. A tizenharmadik századi Szent István ünnepélyek ezzel a rendelettel azonban még mindig nem váltak egységesé, sőt még általánossá sem. Egykorú krónikások szerint ezek az ünnepségek ekkor inkább a nép ünnepei és főképpen egyházi jellegűek voltak. Csak Ferenc császár alatt változtak az állapotok. Ferenc császár 1819-ben ugyanis normanappá emelte Szent István és még egyszer felújította Mária Terézia rendeletét az augusztus 20-iki dátum kötelező ünneplésére. A reformátusoknak tetszésükre bízott az ünnep elfogadása vagy mellőzése, az általános munkaszünet, az üzletek bezárása stb. azonban rájuk is kötelezőnek mondatott. Egyedül Borsodvármegye csinált gravament az uralkodó rendeletéből, felirásának nagyobb hatása azonban nem lett, úgy, hogy az 1819-ik évben már óriási részvétell, fényes ceremóniák között végbement Budavárban az első nagyszabású nemzeti ünnepély,

KIS VIRÁGÁRUS LEÁNTKA.

melyen most már nemcsak a nép, hanem az ország státusai, rendei, egyházi méltóságai és az összes intézmények, testületek, egyesületek küldöttségileg voltak jelen. József nádor külön rendeletet adott ki az ünnepségek tartására, melynek huszonnyolcz pontból álló szakaszai irányadóak maradtak a következő években is minden Szent István ünnepély rendezésénél. Nagyjelentőségű és nagy pompák között végbemenő ünnep volt ez, melyről a «Tudományos Gyűjtemény» és a «Hazai Tudósítások» külön cikkekben számoltak be. Innen kezdve évről-évre megünnepléte az egyház és a nemzet Szent István napját, melynek krónikásai a kiegyezésig a legkiválóbb magyar írók voltak a zsurnalisztikában. A régi Pest István-napi ünnepélyeiről egyik legérdekesebb tudósítása maradt fenn Garay Jánosnak, a ki a «Homfművész» 1834-iki évfolyamában leírta az egyházi ünnepély ismeretése után a pesti és budai nyárspolgárok alkalmi multságait s mindama ceremóniákat, melyeket a nép számára rendeztek a Stadtwaldban és a budai Városmajorban.

«Már az ünnepet megelőző estén — írja Garay — harangozott a két főváros István napja

elébe. Hajnalban újra megzendültek az idvezlő harangok; s míg ezeknek zúgó kongása álmatlóbresztett, a kiinduló katonaság fülzáró dobrobaja azt egészen elrablá, s így hívek, nem hívek egyaránt lökdösek el ágyneműket; a Budaiak helyben várak, a Pestiek úgy sietének elejébe az innepnek.»

Leírja aztán még a korcsmák, kávéházak, vendéglők amaz érdekes újítását, melylyel czégrékeiket és ablakaikat Szent István királyt ábrázoló képekkel ellátták. De nemcsak ő, hanem az egykorú német utazók is megemlékeznek a régi Pest Szent István-napi életéről, mely a Ferenc császár, József nádor és a helytartó tanács 1819-iki rendelete óta általános és egyseges ünnepévé vált a magyarságnak. A nép érzésvilágában mindig megkülönböztetett kegyelettel élt e nagy napnak jelentősége s olyan időkben is, mikor a kiváltságos osztályok alig mutattak érdeklődést a nemzet ünnepe iránt, szeretettel ápolta lelkében az első királyára emlékeztető hagyományokat. Ezrével zarándokoltak e napon az ősi koronázó városba s innen datálódik a ma is élő s mindjobban erősödő hagyomány, mely a népet s vele a magyar nemzetet Szent István napján az ország szívébe, a fővárosba vonzza évtizedek óta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Kölcsey Ferenc életrajza. Irodalmunk alapítása korszakának vezéremberei közül aránylag még legméltóbb irodalomtörténeti emléket Kölcsey kapott. Kazinczyról nagyon sokat írtak, de pályájának és jelentőségének hozzá méltó ismertetése még mindig várat magára, a két Kisfaludy, Csokonai, Berzsenyi, Bajza stb. szellemi arcképének egységes megrajzolására történtek ugyan kísérletek, de a legjobb esetben is félsikerrel. Kölcseyről legalább egy magasabb szinten álló életrajzi esszét tudunk az olvasó kezébe adni: az Angyal Dávidét. Most aztán a «Történeti Életrajzok» sorozatában új Kölcsey-életrajzot igyekszik adni Vértessy Jenő. Valóban, érdemes is Kölcseyvel foglalkozni nemcsak a mult ismerete, hanem a jelen szempontjából is, mert ő nemcsak a «Hymnusz» szerzője s ebben a búsongó magyar hazafi-érzés egyik legpregnansabb megtestesítője, hanem egyebekben is igazi költő, a kinek érzései ma is érzést keltenek, a legnemesebb magyar jellemek egyike, a ki korában is a férfii erények példája volt s végül igazi kultur-ember, a kiből megtaláljuk a modern szellemi törekvések egész sorozatának első csiráit. Szelleme nem annyira széleskörű, mint inkább mély, de mélységeiben nagyon becses kincsek rejtnek annak számára, a ki nem sajnálja a fáradságot, hogy leszálljon utánuk. A ki a magyar gondolat keletkezését, fejlődését, kialakulását akarja megismerni, annak Kölcsey-nél hosszasan meg kell állapodnia. A kifejezés formáinak kezdetlegessége, a magyar agyban addig szokatlan gondolatok nagy száma, a mélyebb nyugati eszméjének újdonsága bizonyos nehézségeket

HŰSÍTŐ ITALOK SÁTRA.

A BALATONFÖLDVÁRI BÚCSÚRÓL.

HALÁSZÓ GYEREKEK.

támasztanak Kőlcsey szellemének teljes mértékű értékelésében: nagyon meglátszik rajta a gondolat-aital való vívódás, ki-kiütnek rajta a tanult, idegenből vett gondolat-elemek, elfödik az ő saját szellemének világosságát. De épen ezek a vívódásai mutatják szellemének eredetiségét s a kultúra nagy anyagának teljes felszívására való komoly igyekezetét. Ezt nyomon kísérni egyike a legszebb és leg-hálásabb feladatoknak, melyeket irodalomtörté-
tünk nyújtani tud. Vértessy Jenő az új Kőlcsey-élet-
rajzban nem hatol ennyire témája lényegébe; ő a nagy publikumhoz fordul, a melyről a mélyebb vizsgálathoz szükséges adatoknak csak a minimális mennyiségét lehet feltételezni, tehát első sorban ezeket az adatokat kell elébe tárnia. Ily módon a sok szeretettel és gondallal megírt életrajzból Kőlcseynek inkább csak külső képét kapjuk s ezt sem nagyon éltetve, de előtanulmányul annak, a ki ezután akar Kőlcseyvel behatóbban foglalkozni, igen alkalmas. Egy sereg többé-kevésbé érdekes kép is hozzájárul a könyv becslésének fokozásához.

Uj könyvek.
Kőlcsey Ferenc élete és művei. Irta Vértessy Jenő. Budapest, Magyar történeti életrajzok.
Szürke felhő. Versek, írta Molnárné Radich Jolán Budapest, Singer és Wolfner bizománya.
Versek. Irta Alfay Zoltán. Budapest 1907.
A társadalomtudomány vezérfonala erkölcsi és nemzeti alapon. Irta dr. Lukácsi György. Veszprém; ára 1 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a legközelebbi napokban: Dobó Szilárd László, premontrai kanonok, rendi főszámvévő, országos levéltári jegyző, Abauj-Torna vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, 48 éves korában Jászón. — Leleszi Kovács Gróner 41 éves korában Tornócson. — Mészáros Imre, a 32-ik gyalogezred századosa és a lövöldének parancsnoka, 51 éves korában Reichenhallban. — Szemeré Emil 60 éves korában. Tavaly jelent meg egy kötet verse «Őszi rózsák» czíme alatt. — Kovács Gábor ANTAL 48-as honvédörsmester, az Országos Színészegyesület nyug. tagja, 84 éves korában Tatán. — Hertelendi és vindornyalaki HERTELÉNDY ANDOR föld-

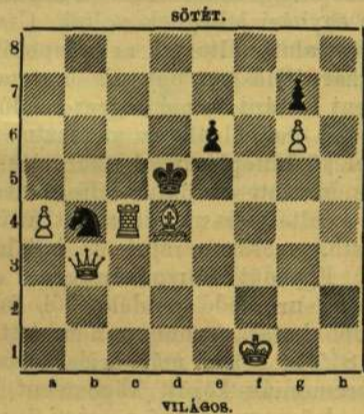
NAGYMOSÁS A DUNÁN.

birtokos, Somogy vármegye törvényhatósági bizottsági tagja 51 éves korában Bécsben. — HILLY JAKAB prépost-plébános 67 éves korában. — Id. MAKAY SÁNDOR verőcei ev. ref. tanító Nógrádverőczen 60 éves korában. A megboldogult 40 évig volt tanító s általános tiszteletnek és becsülésnek örvendett. — WELLESZ MIKLÓS a budapesti Kereskedelmi Bank tisztviselője Budapesten. — Pankottai FARKAS IMRE uradalmi főfőügyelő. Beregmege törvényhatósági bizottságának tagja, 68 éves korában Munkácsen. — HRUSKA LÁSZLÓ Máv. állomásfőnök 38 éves korában Szécsényben. — LAKATOS MIHÁLY Szeged-városi hivatalnok, Lakatos Sándor budapesti újságíró édesatyja Szegeden. — HORVÁTH ISTVÁN községi jegyző, 42 éves korában Budapesten. — SZALÁRDI IMRE bankhivatalnok 23 éves korában Szécsén. — VASOGI ANZ NÁNDOR bírodalmi gróf Rábakövési községben. — HORVÁTH JÁNOS, a Grand Hotel bérője Miskolcon. — Dr. WEISZBERGER MIKLÓS, fővárosi ügyvéd 54 éves korában Budapesten. — UNGAR LIPÓT bornagykereskedő Kismartonban. — BRAUN JÓZSEF 80 éves korában Budapesten. — MOCZNIK LAJOSKA, Mocznik Lajos budapesti konzervgyáros fia, 13 hónapos korában.

ÖZV. LIPPERT ANTALNÉ, szül. Draskovich Erzsébet 73 éves korában Herkulesfürdőn. — FLEISZIG IRMA, férj. Kalmár Hugóné, a Danubiusz gépgyár mérnökének neje 26 éves korában. — ÖZV. Trischler Károlyné GIZEKE nevé kis leánya 7 éves korában Zomborban. — TAKÁCS PÉTER, Takács Gyula 10 éves leánya, Verseczen. — ÖZV. domonyi BRÜLL MIKSAÉ szül. meyeri Krausz Anna, 66 éves korában Budapesten. — ÖZV. SPIGL JAKABÉ szül. Mangold Etel 59 éves korában Nagybecskerekben. — TORONYI FELNER SÁNDOR építész neje Bécsben. — AJKAI AJKA DÁNIELNÉ, szül. répceszemerei Szemerey Krisztina, sopronmezei földbirtokosnő, boldog házasságának 50 éves korában Kiszaludon. — ÖZV. BLAUSCHNEK, szül. Zemanek Mária 76 éves korában Bályok községben.

SAKKJÁTÉK.

2551. sz. feladvány. Dr. Dobrusky Jánostól, Prágában.

Világos indúl s a negyedik lépésre mattot ad.

(A nemrégiben elhunyt földművelésügyi egyik legkiválóbb alkotása, amely egy régi feladványversenyen a II. díjat nyerte. Dobrusky a cseh iskola egyik legjelesebb képviselője volt.)

EGYVELEG.

* A német császár gyakran hív meg különböző rangú és rendű embereket asztalához, de ezeknek nagyon vigyázni kell, hogy a társalgásba maguktól új tárgyakat bele ne vigyenek, mert a császár sokat tart arra, hogy a beszélgetést mindig ő vezesse.

* Japánban jelenleg 50 ezer vak férfi van; ezek 98 százaléka masszívzással keresi kenyérét.

Robitsch-Sauerbrunn. Dr. Patreich Agost fő-törvényészi elnök és neje Gráczból hosszabb gyógy-tartamra ide érkeztek.

Megváltás azon emberekre nézve, kik heves fő-
lajásban szenvednek, a kitűnő és szakteljesítők által
elismeret Beretvási-féle *Migrán-pasztilla*. Hatása bámulat-
os, mert a legmakacsabb főfájást gyorsan megszünteti.
Kapható minden gyógyszerüzletben.

Ne vásároljon selymet

addig, míg 10 filléres levelezőlapon mintát nem kér, a mi garantiát szolgált és csodaszép udonságainkól felelősen, fehéren és színesben. Különlegesség: Selymekelmék menyasszonyi, háli, társasági és utcai tolettékre, valamint bluzokra, blésere s. b. 1,15 K-tól 18 K-ig méterenként. Mi úreket magánfelelőnek adunk el a kiválasztott selymekelméket vám- és portómentesen a lakásba szállítjuk. 12022
SCHWEIZER & Co., Luzern U/24. (Svájc.)
Selyemszüvet-kivétel. Kir. udv. szállító.

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használtatik vesebajknál, a húgyhólyag bántalmánál és közsérvényél, az ujakor-betegségnél, az emésztési és léleg-zési szervek hurutjainál.
Húgyhajtó hatású!
Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá! Budapest, Kőr-tár Edeksuty L. urnál. 11999

Az ásványvizek királya a Borszéki gyógy-borvíz

A borszéki borvíz a lélegző- és emésztő-szervek hurutos bántalmánál, angolkóránál, a vese és a hólyag hurutos megbetegedéseknél páratlan gyógyítóeszer. Nagy szénsav-tartalmánál fogva kedvezően befolyásolja az étvágyat és az emésztést. Mint hűsítő és hűtő ital a legelső minden vizek között. Járványok idején jó ivóvíz.
Saját főrtátr: 1287
WAHLKAMPF és GÖRÖG cégénél
Budapest, V. ker. Nádor-utca 17. szám.

Szerkesztői üzenetek.

Jövendölés. Új életet, új kort, stb. jövendöl, de nem tud rólok új dolgot mondani, csak kopott frázisokat. Egy kis lendület azonban van előadásában. Legyetek boldogok. Öszinte bírálatot kér. Öszintén szólva verse nagyon gyenge. E féle kifejezések «sz-mél a szív», «vonul rózsák leplén» «lgy szellő suhan-tán» stb. még nem adják ki azt, a mit mi versnek nevezzünk. Más pedig nincs soraiában, csak ily szólások.
En. Szürke, kongó ritmusú dolog, hiába mondja, hogy «világot megrázó vihar leszek még én», — mi-
kor nem érzetik ki a szavából a vihar zúgását.

A G. Cosbuc György verse igen szép, a fordítás nem egészen sikerült. Látszik rajta, hogy sok nehé-zséget okozott az eredeti versmértékhez való ragasz-kodás. Ennek kell tulajdonunkban, hogy egészen hétéköznap lapos kifejezéseket használ ott is, a hol a vers lendületét kíván.

Érettségit tett 1-2 ifju,
ki a fővárosban óhajta tanulmányait folytatni, teljes ellátást nyerhet megbíz-ható tisztséges családnál. — Czím a kiadóhivatalban. 12337

A rettegett fojtóangyala
a gyermekkorok: «Hányasos hasmenés, hasmenés és bél-hurut csak ott fogja betomlását tartani, a hol a «Kufcke»-féle gyermekeliaszt még nincs használatban. «Kufcke» az egye-düli helyes táplálék egészséges és gyomorérbeteg gyermekel számára, a melynél nem léphetnek fel emésztési zavarok. «A csecsemő» című tanulságos füzetek ingyen kapható az árusítóhelyeken, vagy Kufcke R.-nél, Wien I. 12388

Vérszegénység, idegesség
szédülés és gyomorideg-baj ellen biztos hatású szer a Szenthe-féle 12094
Essentia ferri albuminati;
gyermekel részére a
Syrupus ferri albuminati.
Mindkettő chininnel, phosphorral és arsnéll. Kór-háziilag kipróbálva és számos orvos által kitűnőnek elismerve. Egy üveg 2 K. 5 üveg vételénél ingyen esomagozás és szállítás. Postai sőtéknélés naponta. Kapható a készítőnél, **SZENTHE LAJOS** gyógy-szerésznél, Budapest, VII., Damjanich-utca 2.

„AGRÁRIA“ kukoriczaszártpó gép.

Ásványi szabadalom.
Bővebb felvilágosítást a takarmányozási eljárás-ról készséggel nyújtunk. 12176
Levélczím:
AGRÁRIA Budapest Váci-út 2. sz.

Vesszőparipa-liliumtejszappan

Bergmann és Társa cégtől, Dresden és Teschen E/m. a naponta beérkező elismerő levelek bizonyossága szerint most és a jövőben is a leg-hatásosabb szappan marad az összes gyógyszappanok között, seplő ellen, valamint gyöngye, puha bőr és rózsás arcszín elnyerésére és megtartá-sára. Darabja 80 fillérért kapható minden gyógy-szerüzletben és drogeriában, illatszert- és fodrász-üzletben. 12142

KÉPTALÁNY.

A 30-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Kétséges rang.

Felelős szerkesztő: **Hottay Pál.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5.
Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

SARG-féle 60 KALODONT
Fillés LEGJOBB FOG-CRÉME

JÓÉRZÉS ÉS TESTI FRISSESÉG, MUNKA- ÉS TEREMTŐERŐ
soknak egyedül csak étvágytalanság és emésztőgyengeség kö-
vetkeztében van megtagadva. Ily esetben a *rohicskei-Tempel-
forrás* (tisztán vagy borral, cognackal, tejjel, gyümölcsöndevék-
kel) kétségtelenül a legjobb szolgálatot teszi. 12368
Magyarországi kizárólagos eladó:
HOFFMANN JOZSEF, Budapest, V., Báthory-u. 8.

Technikum Mittweida
Igazgató: A. Holta, tanár. 12073 (Szász királyság.)
Magasabb technikai tanítást elektro- és gépész-
mérnökök, technikusok és művelődők képzésére. Gőszingon fel-
szerelt elektrotechn. és gépészeti laboratorionok. Gyári tanul-
mányok. 2010 hallgató a 36 iskolában.
Program stb. díjtalanul a titkárság által.

HA FÁJ A FEJE,
ne tévővázak, hanem használjon azonnal
Beretvási-féle **MIGRAIN-Pasztilát** Minden
gyógy-
szertár-
ban és
drog-
eriában
kapható.
34
pasztil-
lát tar-
almazó
doboz
1 kor.
20 fill.
Főrtá-
tr: Beretvási Tamás
Kispest, Rákóczi-
utca 6.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél. 12200

MARGIT GYÓGY-FORRÁS
„Margittelep“ Beregmege)
gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn.
Megrendelhető: Edeksuty L.-nél Budapesten és a forrás kezelőegységénél Munkácsen. 12096

MAGGI IZESÍTŐ
Javítja a leves ívét. 12870
Készíti Maggi Gy. és Tsa, Wien, IV/1.

KODAK
Fénykép sötétkamara nélkül. A leggyorsabb, legkényelmesebb, legkönnyebb, legbiztosabb és legtisztább módját a tekercsfilm-fejlesztésnek a Kodak-napfény-fejlesztő-gép használata által nyerjük. — Árak nagyság szerint K 6.50-től K 45-ig.
Prospektusok ingyen és portómentesen. * Kodak-Társaság korl. kez. mell. Wien, I., Graben 29. 11996

Magyar Könyvtár
Szerkeszti **RADÓ ANTAL.**
Egyes szám ára 30 fillér.
E vállalat magában foglalja a hazai és külföldi irodalom legjele-sebb termékeit, a szépirodalom, történelem, földrajz stb. köréből. — Ezen vállalat lehetővé teszi a nagyközönségnek, hogy kevés köl-téggel szép és a tudomány minden ágát felölő könyvtár birtokába juthasson.
Kapható Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) részv. társ. könyv-kereskedésében VI., Andrássy-út 21, valamint minden hazai könyvkereskedésben.
Jegyzékkel készséggel szolgátunk.

Világhírű regények

nyaralóknak és fürdőzőknek
= alkalmas olvasmányok =

- About Edmond: A családfülszerű ember. K. —.60
- Balsac Honoré: Grandet Eugénia. —.80
- Daudet E.: A férj. —.80
- Ebers Gy.: Egy szó. —.1.
- Farina Salvatore: Két szerelem. —.60
- Gauthier Th.: A lélekcsere. —.40
- Hardy Tamás: Otthon a szülőföldön. —.2.40
- Malot Hektor: Pompon. —.1.
- Patapenko N. J.: Szerelem. —.60
- Theuriet A.: Aurélia néni. —.80

E művek az *„Olecsó Könyvtár”*-ban jelentek meg.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részv. társ.-nál, Budapest,
VI. ker., Andrásy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

Serravallo

CHINA-BOR VASSAL

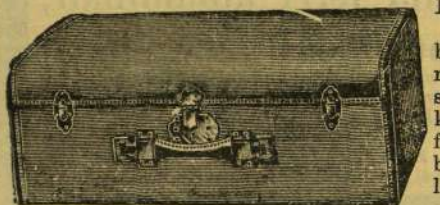
Egy literus kiállítás 1906. Legmagasabb kitünt.
Erdéltészes gyengélkedők, vérszegénység és
lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-
erősítő és vérjavító szer.
3000-nél több orvosi vélemény.
3000-nél több orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban feltüntetett árakban
& K 2.80, egész literes üvegekben & K 4.80.

HELLER-féle angol táska.

Hossza 40 45 50 55 60 65 70 cm.
Ár K 27.— 31.— 35.— 39.— 42.— 46.— 53.—
világos tehénbőrből 40—55 cm-ig 2.— K, 60—70 cm-ig
3.— K drágább.

HELLER-féle ruha-bőrönd.

Hossza 60 65 70 cm.
Ár K 25.— 27.50 29.50
Nagy választék utibőröndök, toalettkész, nasszair és finom bőrújszabak,
Budapest, Károly-körút 3. szám.
HELLER MÓR utóda bőröndös Képes árjegyzék bérmentve.

ZENEMŰVEKET ROZSNYAI KÁROLY

vegyünk 12164
könyv- és zeneműkereskedésben
IV. ker., Muzem-körút 15. szám alatt.
Bő zeneműárjegyzék
könyvjegyzék Ingyen.

Kellemes nyári szórakozás a jó könyv.

Il,enek az alábbi maradandó becsű olecsó regények:

- Alarcon Péter: A botrány. K 1.—
- Besant Walter: A férfiak forradalma. —.1.—
- Chabot A.: A nevelőd. —.1.20
- Dahn Félix: Odhin vigasza. —.80
- Delpit A.: Odette házassága. —.60
- Eliot György: A raveloi takács. —.80
- France Anatol: Thaís. —.60
- Gréville H.: Árulás. —.1.20
- Ouida: Egy pár kis fácska. —.80
- Puskin S.: A kapitány leánya. —.60
- Sand György: Az ördög-mocsár. —.40
- Thackeray M. W.: Hiúság vására. —.2.80

Mind e művek az *„Olecsó Könyvtár”*-ban jelentek meg.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részv. társ.-nál Budapest,
VI. ker., Andrásy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

TANULJUNK ANGOLUL!

- Bizonfy. Angol-Magyar beszélgetések kézikönyve. Vásonba kötve —.3.20 K
- Gaspey. Angol Nyelvtan. Magánhasználatra. Kötve —.3.60 K
- Ollendorff. Eredeti angol nyelvtan. Vásonkötésben —.3.60 K
- Yolland dr. Angol olvasókönyv —.1.40 K

Kaphatók Lampel R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-út 21.

A FRANKLIN-TÁRSULAT és LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

IV., Egyetem-utca 4. sz.

(Wodianer F. és Fiai) r.-t. VI., Andrásy-út 21. sz.

kiadásában megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

Az Országos Közegészségi Egyesület könyvkiadó vállalata. Az Egészség Könyvtára

Szerkeszti GERLÓCZY ZSIGMOND dr.

I. könyv.

Az anyaság higiénéje.

Írta ELISCHER GYULA dr.

Ára K 1.50

II. könyv.

A gyermek lelki világából.

Írta BABARCI SCHWARTZER OTTÓ dr.

Ára K 1.50

III. könyv.

A mérgezésekről.

Írta VAMOSY ZOLTÁN dr.

Ára K 2.—

A tuberkulózis.

Írta SZEGEDY-MASZÁK ELEMÉR dr.

Ára K 1.—

A szünidőre!

Olcsó Ifjúsági Iratok.

Az ifjúság legkedveltebb íróinak műveit adjuk ki e gyűjteményben olecsó áron és esinos kiállításban.
E sorozat kiadásánál az az elv vezetett bennünket, hogy a jeles magyar és külföldi ifjúsági írók műveit hozzáférhetővé tegyük mindenki számára.
Tizenkét elsőrangú ifjúsági irattal indítjuk meg a sorozatot. Ismert írók művei ezek, melyekkel az ifjúságnak örömet akarunk szerezni. Belső érték, külső dísz, egyaránt ajánlják e köteteket.

Eddig megjelentek:

- I. Gaal Mózes, Marci. Kötve K 2.80
- II. Teveli Mihály, Izenet a más-világból. Kötve K 1.80
- III. Körösi H. Bözsike. Kötve K 2.40
- IV. Mouton, Cougourdan Máriaus. Kötve K 2.80
- V. Mantegazza-Kerekgyártó, A munka öröme és dicsősége. Kötve K 2.80
- VI. Radó Antal, Ezeregy éjszaka regény. Kötve K 2.80
- VII—VIII. Beecher-Stowe, Tamás bátya kunyhója. Két kötet, Kötve K 4.—
- IX. Tóth Sándor, Szöcske kisaszszony. Kötve K 2.80
- X. Radó Antal, Robinson Crusoe. Kötve K 2.80
- XI. Gaal Mózes, A kegyelemkenyér. Kötve K 2.—
- XII. Gaal Mózes, Két diák levelezése. Kötve K 2.—
- XIII. Gaal Mózes, Komédiás Palkó. Kötve K 2.—

A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára.

Szerkeszti LÓCZY LAJOS.

Ázsia szívében.

Tizezer kilométernyi úttalan utazás.

Írta HEDIN SWEN.

Átdolgozta Dr. Thirring Gusztáv.

Két kötet.

Számos képpel és térképpel.

Díszkötésben K 14.—

Öt év

Mandzsuoországhban.

Írta GUBÁNYI KÁROLY.

Nyolcvannyalcz képpel.

Díszkötésben K 8.—

A FRANKLIN-TÁRSULAT és LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

IV., Egyetem-utca 4. szám

(Wodianer F. és Fiai) r.-t. VI., Andrásy-út 21. sz.

kiadásában megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

Dr. Márki Sándor munkái

I. FERENC JÓZSEF

Magyarország királya.

Számos, a szöveg közé nyomott képpel, és képmellékletekkel.

Díszkötésben 20 korona

□ □ □

ERZSÉBET

Magyarország királynéja.

Számos, a szöveg közé nyomott képpel, és képmellékletekkel.

Díszkötésben 10 korona

TALPRA MAGYARI!...

1848-iki szabadságharcunk rövid története.

A serdülőbb ifjúságnak elbeszéli GRACZA GYÖRGY.

Számos szöveggéppel és műmelléklettel.

Díszkötésben 7 kor. 20 f.

Wilde Oszkár munkái

DORIAN GRAY ARCZKÉPE.

Regény. Fordította Schöpflin Aladár.

Második ezer.

4 korona

HÁROM MESE.

Fordította Hevesi Sándor. (Magyar Könyvtár 444. sz.)

30 fillér

LADY WINDERMERE LEGYEZŐJE.

Fordította Moly Tamás. (Magyar Könyvtár 323. sz.)

30 fillér

SALOME.

Színmű. Fordította és bevezetéssel ellátta Szini Gyula. (Magyar Könyvtár 479. sz.)

30 fillér

BUNBURY.

Köznapi komédia 3 felvonásban. Komoly emberek számára. (Magyar Könyvtár 488—489. sz.)

60 fillér

Sajtó alatt vannak:

DE PROFUNDIS.

Fordította Mikes Lajos.

AZ ESZMÉNYI FÉRJ.

Fordította Mihály József.

Molnár Ferenc munkái

AZ ÖRDÖG.

Vígjáték három felvonásban.

Negyedik kiadás.

Amateur kiadás. 2 kor. 50 fillér

□ □ □

A PÁL-UTCAI FIÚK.

Regény kis diákok számára

Díszkötésben 6 korona

□ □ □

RABOK.

Regény.

Ára 4 korona

VITORLÁKKAL A FÖLD KÖRÜL.

Utirajzok.

Az ifjúság számára írta

JENOVAY JENŐ.

Számos szöveggéppel és nyolc műmelléklettel

Díszkötésben 6 korona

Minden ujságolvasónak nélkülözhetetlen!

Idegen Szavak Szótára.

Együttal a nálunk használatos idegennyelvű szólásmódok és szállóigék magyarázata.

Szerkesztette RADÓ ANTAL.

Második javított kiadás.

Ára csinos kötésben K 4.—

Nyelvünk tele van idegen szókkal: latin, görög, német, francia, angol, olasz, orosz, sőt még török, arab, perzsa és szanszkrit szók is vegyültek bele, sőt vegyülnek bele ma is napról-napra. Ritka nyelvtudás az, aki mind e szókat megérti. A nagy közönség a felsorolt nyelvek közül egyet-kettőt ha tud, valamennyit tizezer közül tán egy! Ezeknek lépten-nyomon szükségük van tehát olyan könyvre, mely az idegen szavakat megmagyarázza.

Hányszor akad fenn kívált az ujságot olvasó egy-egy előtte érthetetlen idegen szóban! Hányszor nem értenek kivált a nők egy-egy latin és görög szót, a minők napilapjaink minden számában, sőt regényekben és szindarabokban is szédítve fordulnak elő! S hányan használnák rosszul az ilyen szavakat, mert nincsenek tisztában értelmükkel s ezzel nevetségessé teszik magukat.
Az Idegen Szavak Szótára, melyet a legjelesebb magyar írók egyike, Radó Antal, a legnagyobb gondnal szerkesztett, mintegy tizezer idegen szót, szólásmódot és szállóigét ölel fel, úgy hogy alig lesz rá eset, hogy valaki hiába forduljon hozzá utatásért. Azért e könyv helyét kell hogy találjon minden könyvtárban, bármily kicsinyben is. Senki el ne legyen nélküle!

A kik nyaralni és fürdőzni mennek

ne induljanak útra a nélkül, hogy ne nézték volna át a

Magyar Könyvtár

(Szerkeszti Radó Antal) és

Olcsó Könyvtár

(Szerkeszti Gyulai Pál)

teljesjegyzékét, melyből a legkiválóbb és legolcsóbb olvasmányokat válogathatják ki. E jegyzéket minden könyvtár ingyen adja; szívesen megküldi ingyen és bérmentve a kiadó-cég is.

Pekár Gyula Ferrara-Ravenna-Firenze.

Korképek.
14 melléklettel és szövegbe nyomott 86 képpel.
Ára díszkötésben 8 korona.

Dr. Darvai Móricz Benvenuto Cellini.

17 szöveggéppel és 18 műmelléklettel.
Ára díszkötésben 8 korona.

Malonyay Dezső Munkácsy Mihály.

131 szöveggéppel és 21 műmelléklettel.
Két kötet.
Ára a két díszkötésű kötetnek 16 korona.

Magyar Könyvtár

Szerkeszti RADÓ ANTAL.

Elsőrangú hazai és külföldi írók regényei, elbeszélések, versek, színművek, ismeretterjesztő művek sorozata.

Minden fűzet külön is kapható. 1—492. szám. Egy-egy szám ára 30 fillér.

Legújabb megjelent fűzetek:

- 482. Prém József, Munkácsy Mihály.
- 483. Michel Provins, Jelenetek. Ford. Gábor Andor.
- 484. Lukianos, A görög sport. Ford. Jakabinyi Péter.
- 485. Szini Gyula, Trilbi és egyéb történetek.
- 486. Katona Lajos, Középkori Legendák és Peldák.
- 487. Guy de Maupassant, Az ékszer. Ford. Tóth B.
- 488-489. Wilde Oszkár, Bunbury (The importance of being Earnest). Köznapi komédia három felvonásban. Fordította Mikes Lajos.
- 490. Turgenyev Iván, Pjetuskov. Ford. Ambrozovics Dezső.
- 491. Marcus Tullius Cicero beszéde. Fordította Szidarovszky János.
- 492. Somossi István, A bélyeggyűjtés kézikönyve.

Olcsó Könyvtár

Szerkeszti GYULAI PÁL

Hazai és külföldi írók regényei és elbeszélései; versek, színművek és ismeretterjesztő művek.

Minden fűzet külön is kapható. 1—1473. szám. Egy-egy szám ára 20 fillér.

Legújabb megjelent fűzetek:

- 1446-1449. Machiavelli Miklós, A fejedelem. Olaszból fordította Orbán Dezső.
- 1450. A magyar szabadságharc német dalnoka. Szemelvények Hartmann Móricz költeményéből. Fordította Kosza Andor.
- 1451. Gyulai Pál, Emlékezés Deák Ferenczre.
- 1452-1453. Istvánfi Pál, Volter és Grizeldis. Bevezette és magyarázó jegyzetekkel kísérte Vende Ernő.
- 1454-1456. Ihering Rudolf, Kérdésem a jogért. Ford. dr. Szilassy Cezár.
- 1457-1463. Mac Donagh Mihály, Az angol parlament szokásai, furaosságai és humorai. Ford. Huszár I.
- 1464-1473. Fogazzaro Antal, A szent. Ford. Vetési József.

Vértess-féle Sósorszesz Minden házban szükséges.

12003

FÖLDES MARGIT CRÈME LEGJOBB ARCZSÉPÍTŐ SZER

118-3

Rozsnyay Mátyas chininezukorkája iztelen chinimből.

Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fimeai vándorgyűlésén 40 arany pályadíjjal jutalmazva.

Láz ellen! Nem keserű! Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserű chinint bevenni nem képesek.

Valódi, 11468 ha minden egyes piros osomogolópapíron Rozsnyay Mátyas névalkírása olvasható. 11266

Rozsnyay Mátyas gyógyszeretára Arad, Szabadság-tér.

Ha őszül a haja ne használjon mást, mint a „STELLA“-HAJVIZET,

mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvege 2 K. ZOLTÁN BÉLA gyógyszerárában, Budapest, V/49, Szabadságtér, Sétátér-utca sarkán. 12213

Az iskola megkezdésénél ajánlom legjobb iskolatáskáimat fiuk és leányok számára.

7600. sz. Fekete bőrpostóból, fődője különféle kékkel K 1.50 — 7601. sz. Barna bőrpostóból és színes prézelt figurákkal, itt látható ábra szerint K 1.80 — 7604. sz. Fekete bőrpostóból, fődője színes bársonyból, csinos prézeles-sel K 2.20 — 7605. sz. Fekete bőrpostóból, fődője finom színes plüsből, csinos prézeles-sel, szolid és tartós K 3.50

7608. Egészen fekete erős bőrből, kézivárás, nyerges munka, jó bétes, fődője csinos prézeles-sel 5.30. Minden táská 32 cm. széles. Kéri a megrendelésnél pontosan jelezni, hogy a táskák szíjait vagy fogantyúit, kézbendőrsára lesznek-e ellátva. 7609. sz. Kinyitva nagy erős bőrpostóból fémfogantyúval K 3. — 7610. sz. Ugyanaz barna vitorlaszínűből K 2.80 — 7614. sz. Kinyitva tartó fekete bőrpostóból fémfogantyúval K 1.30 — 7612. sz. Ugyanaz finomabb kivitel, nikkelt-penaleval K 2.40 — 7616. sz. Kinyitva nikkelt acélfogantyúval K — 60. bőrfogantyúval K — 70.

9962. sz. Tollszekrény finoman fényezett, fából és tolfédéllel, 1 rekesz 23 cm. hosszú, 4 cm. széles K — 20. 9963. sz. Ugyanaz 5 1/2 cm. széles K — 30 — 9964. sz. Tollszekrény, 2 rekesz és vanalival, 23 cm. hosszú, 4 cm. széles K — 40 — 9965. sz. Kettős tollszekrény, finoman fényezett fából, tolfédéllel és kompasszal, 3 rekesz K — 70 — Zsebkések szarvnyelűekkel, 1 penge K — 35, 2 penge K — 35, fehér csontnyéllel és ujjzást horitással, 2 penge K — 80, gyöngyház nyéllel 1 penge K 1.10, 2 penge K 1.75. Jobbjait zsebkés K 2. —, 2.25, 2.80, 3. — és fejlebb.

Szállítja utánvétellel vagy előfizetés mellett és kir. udvari szállító KONRAD JÁNOS szállítóháza Brnx 444. szám (Csehország). Kérjen gazdagon illusztrált tárgylevelet 3000 képpel, mely önmagán ingyen és portómentesen azonnla megküldetik. 12076

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, Budapest, IV., Egyetem-u. 4. NEMESSÉGÉT bárki könnyen megkeresheti, ha megveszi Kempelen Béla „A NEMESSEGE”, utmutató az összes nemesi ügyekben, genealogiai és heraldikai kézikönyvet. Ára 5 kor. helyett 3 kor. — Az összeg előzetes beküldésénél bérmentve. — Kapható: DOBROWSKY ÁGOST és TARSÁ könyvkereskedésében, Budapest, IV., Eskü-ut 6. szám. 12347

Párisi világiállítás „Grand Prix” 1900 Kwizda-féle Restitutions-fluid es. és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára 2 K 80 fl.

40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb elő és utóborstól, inak merevségénél, stb. az idomításnál kiváló munkára képesítő a lovakat. 11744

MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER Természetes égyénes SAVANYÚVIZ.

A MAGYAR GAZDÁK LEGNAGYOBB ELLENSEGE A TŰZ,

mely a forró nyári szárazságban évről-évre óriási károkat okoz. Nagy gazdaságokat, egész közöskéket pusztít el. Legjobb védelem a tűz ellen

„MINIMAX” önműködő tűzoltó készülék, melyvel bármely laikus még esirájában elfojthatja azt. Erről számtalan bizonyítvány tanuskodik! Az ország legnagyobb birtokosai sok száz példányban szereztek be Minimax kézi tűzoltó készülékeinket. Felvilágosítással szívesen szolgál a Magyar Minimax Gyár Részv. Társ. Budapest, VII., Ilka-utca 31. Telefon 37-31. 12134

35. SZ. 1907. (54. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, SZEPTEMBER 1.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. A „Világkrónika”-val negyedévenként 80 fillérrel több. Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldij is esatolandó.

KÁROLY FERENCZ JÓZSEF FŐHERCZEG CSALÁDJÁ S KISÉRETE KÖRÉBEN, NAGYKORUSÍTÁSA NAPJÁN.

Ferdinánd-tól, a ki nagyobb örökséget kell, hogy hagyjon az unokaöccsének, mint a tulajdon gyermekeinek.

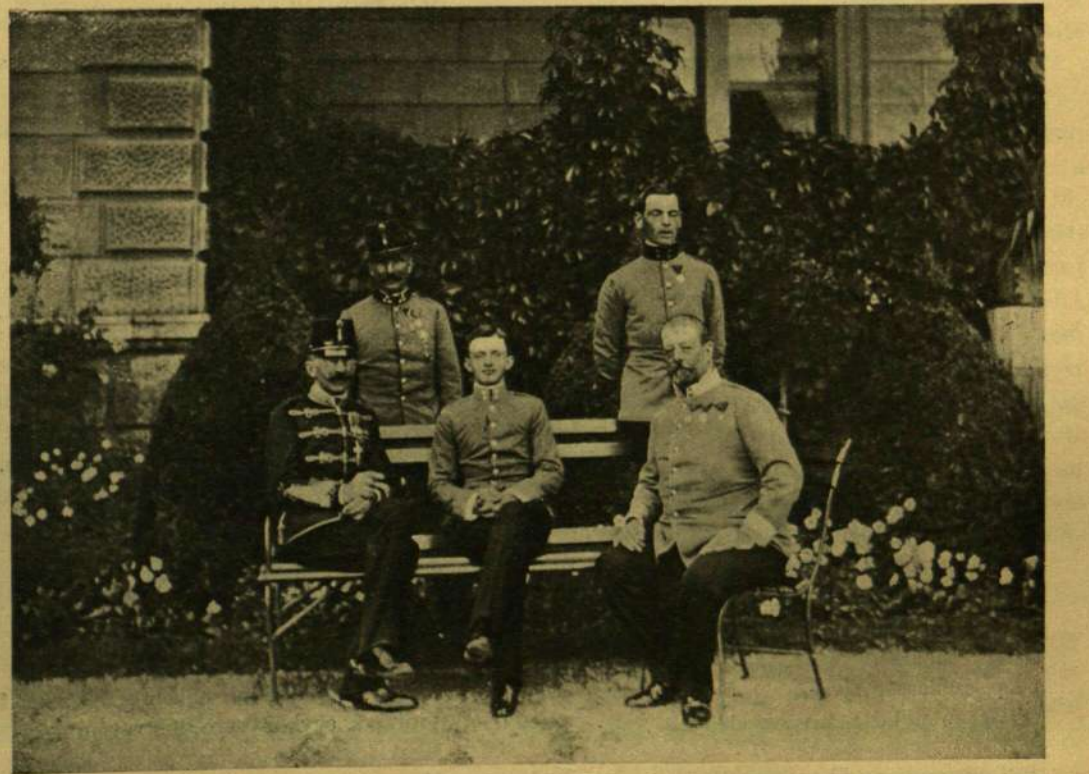
Hogy mit örökölt, mely adományokat kapott az ifjú főherceg a lelkébe és az elméjébe, mely gondolatok érnek e sima, fiatal homlok mögött, micsoda energiák szunnyadnak benne, szóval milyen belülről a rózsás arcú, daliás főhadnagy, a ki népek sorsának lehet még intézőjévé, azt csak a jó Isten tudná megmondani, a ki belát minden homlok mögé és minden szív fenekére.

Egy érdekes könyvnek egy igen érdekes fejezete van előttünk. A könyv szerzője Vehse Eduárd dr., a német udvarok történetírője, ez a fejezet azonban egy nagyobb ember tollából való. A fejezet címe: Utasítsok Ferencz főherczeg további nevelésére, a ki pedig ezeket az utasításokat unokaöccse és trónja várományosa érdekében írta, egy nagy gondolkodó, egy kiváló lélek volt: II. József császár, a kalapos király. Attól a neveléstől, a melyet a trónörökös tizenhat esztendő koráig Firenzben kapott, József császár egyáltalában nem

KÁROLY FERENCZ JÓZSEF FŐHERCZEG.

Augusztus hónap tizenhetedikén odaát Ausztriában, Reichenauban nagykorúvá avattak egy rózsás képű fiatal főhadnagyot. Még csak húsz esztendő és máris főhadnagy, de még főhadnagy se volt és máris szalutált neki minden generális. Mert ez a fiatal főhadnagy, a kinek a nagykorúságát is siettetni kellett, hogy utólerje a rangját: Károly Ferencz József, vagy, hogy minden keresztnevet elsoroljuk: Károly Ferencz József Lajos Hubert György Ottó Mária főherczeg, a tavaly elhunyt Ottó főherczeg és özvegye Mária Jozefa főherczegasszony elsőszülött fia, a törvényesen megállapított jogrend szerint két nagy ország koronájának várományosa.

Vonzó arcú, daliás természetű ifjú levante. Ez szülei öröksége. Édesanyja, a fiatalon özvegy-ségre jutott szász királyleány, fejedelmi jelenség, néhai édesatyja legdelibb főherczeg volt a Habsburg-dinasztiának. A koronákat, ha egykor fejére szállnak, nem egyenes ágon fogja örökölni, hanem atyai nagybátyjától, Ferencz

KÁROLY FERENCZ JÓZSEF FŐHERCZEG, A MAGYAR TRÓN LEENDŐ ÖRÖKÖSE, KATONAI KISÉRETÉVEL.

Antiptysin tudományos alapon készült hajszesz, mely a fejbőrt erősíti, a hajnövést előmozdítja. Rendes használat mellett a haj sűrű és hosszú marad. A megöszüléstől, kopaszodástól megóv! Ossze nem távoztendő más értékelen hajszeszekkel.

Nincs többé hajhullás, kopasz fej, fejkorpa! MARSCHALKO LEO gyógyszerész Török-Szt.-Miklós készítménye. 1 üveg ára 2.50 K. Haszn. utasítással együtt.

Antiptysin felülmúl minden más szert, mely a hajhullást okozó betegséget megszünteti és a fejkorpát előmozdítja. Fertőtlenítő hatásánál fogva biztos óvszer ragályos haj-és szakál-betegségek ellen. Főraktár: Dr. EGGER „NADOR” gyógyszeretára Budapest, VI., Váci-körút 17. Thalmayer és Seitz gyógyszer nagykereskedő Zrínyi-utca 3. 12284

Advertisement for Brausweller Janos watches, featuring a clock face and text: „MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE. Alapított 1847. Brausweller Janos Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és mérőrs. ritálalója a remontoir ingabóknak stb. stb. ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE. Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek. 12215

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros 11920 Cs. és kir. fensége József főherczeg udv. szállítója. Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10. Központi víz-és gőzfűtések, légszesz-és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek. Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

Budapesti Takarékpénztári és Országos Zálogkölesön R.-T. Irodái: VI., Andrássy-ut 5. sz. a. (saját házában). Befizetett részvényitőke: 40 millió korona. Előford betéteket, lezártított váltókat és előleget nyújt értékpapirokra. M. kir. szab. oszt.-normájúak főlakásító helye: VI., Andrássy-ut 5. Készítélog-üzlet: IV., Károly-körút 18. IV. Ferenccsák tere 4. (Frányi-utca sarkán), VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. 11982